

LUND UNIVERSITY
School of Economics and Management

Företagsekonomiska institutionen

FEKH49

Examensarbete i organisation på kandidatnivå

HT19

“Från tystlåten 15-åring till världsledare”

En kvalitativ dokumentstudie av svensk massmedias framställningar av Greta Thunberg och konstruktion av karismatiskt ledarskap

Författare:

Samuel Arnald

Karin Funegård

Lovisa Johansson

Malin Liljedahl

Handledare:

Nadja Sörgärde

Förord

Att genomföra denna studie har varit en stor utmaning och samtidigt en berikande erfarenhet. Det har varit mycket intressant att undersöka en sådan aktuell person som Greta Thunberg, ur en akademisk synvinkel. Vi vill tacka alla personer som hjälpt oss under arbetets gång.

Framförallt vill vi rikta ett hjärtligt tack till vår utomordentligt skickliga handledare, Nadja Sörgärde för genomgående stöd, inspiration och vägledning under arbetsprocessens gång.

Fortsättningsvis vill vi även framföra ett stort tack till våra studiekamrater och opponenter som bidragit med viktiga synvinklar, perspektiv och konstruktiv feedback.

Trevlig läsning önskar,

Samuel Arnald, Karin Funegård, Lovisa Johansson & Malin Liljedahl, 14 Januari 2020

Sammanfattning

Examensarbetets titel:	Från tystlåten 15-åring till världsledare - En kvalitativ dokumentstudie av svensk massmedias framställningar av Greta Thunberg och konstruktion av karismatiskt ledarskap
Seminariedatum:	17 januari 2020
Ämne/kurs:	FEKH49, Examensarbete i organisation på kandidatnivå, 15HP
Författare:	Samuel Arnald, Karin Funegård, Lovisa Johansson, Malin Liljedahl
Handledare:	Nadja Sörgärde
Fem nyckelord:	Karismatiskt ledarskap, Greta Thunberg, Massmedia, Framställningar och Diskursanalys
Syfte:	Syftet med denna studie är att undersöka hur karismatiskt ledarskap konstrueras i massmedia genom att göra en närstudie på den massmediala framställningen av Greta Thunberg. Mer specifikt ämnar studien att bidra teoretiskt genom att öka förståelsen för hur konstruktionen av karismatiskt ledarskap skapas i svensk massmedia.
Metod:	För att uppnå studiens syfte och frågeställning har en kvalitativ dokumentstudie genomförts. Studien genomfördes genom en diskursanalys med ett narrativt perspektiv. Ett abduktivt tillvägagångssätt med induktiv orientering har applicerats.
Teoretiskt perspektiv:	Teorikapitlet behandlar tidigare forskning inom karismatiskt ledarskap samt vår egna sammanställda modell för Klassiskt karismatiskt ledarskap. Dessutom redogörs för socialkonstruktionistiskt synsätt på ledarskap, där massmedias roll inkluderas.
Empiri:	Den empiriska analysen utgår ifrån utvalda massmediala texter. Den är vidare uppdelad i tre olika tidsperioder efter identifierade förändringar av diskursen i svensk massmedia.
Slutsats:	Med stöd i vår modell Klassiskt karismatiskt ledarskap och analysmetodik har vi funnit att svensk massmedia över tid framställer Greta Thunberg som en karismatisk ledare. Våra empiriska resultat illustrerar konstruktionen av karismatiskt ledarskap som en process efter en given tidslinje, där tydliga skillnader tidsperioderna emellan har synliggjorts. Studiens resultat påvisar att Thunberg konstrueras till en karismatisk ledare över tid genom förändrade framställningar om vem hon är, vad hon gör och vad hon åstadkommer, där användandet av poetiska troper, associeringar och upprepningar spelar en viktig roll.

Abstract

- Title:** From a silent 15 year old to a world leader - A qualitative document study on Swedish mass media's portrayal of Greta Thunberg and construction of charismatic leadership
- Seminar date:** 17th of January 2020
- Course:** FEKH49, Business Administration: Bachelor Degree Project in Organization Undergraduate Level, 15 credits
- Authors:** Samuel Arnald, Karin Funegård, Lovisa Johansson, Malin Liljedahl
- Advisor:** Nadja Sörgärde
- Key Words:** Charismatic leadership, Greta Thunberg, Mass Media, Portrayal and Discourse analysis
- Purpose:** The purpose of this study is to investigate how charismatic leadership is constructed in mass media by doing a detailed study on mass media's portrayal of Greta Thunberg. More specifically, the study aims to contribute theoretically by increasing the understanding of how and when the construction of charismatic leadership is created in Swedish media.
- Methodology:** In order to achieve the purpose and the research question of the study, a qualitative document study has been conducted. The study was conducted through a discourse analysis with a narrative perspective. An abductive approach with inductive orientation has been applied.
- Theoretical perspectives:** The theory chapter consists of previous research on charismatic leadership as well as our own compiled model for Classic Charismatic Leadership. In addition, a social constructionist approach to leadership is presented, including the role of mass media.
- Empirical foundation:** The empirical analysis is based on selected texts from mass media, which is further divided into three different time periods, according to identified changes of the discourse in Swedish media.
- Conclusion:** With the support of our model Classic Charismatic Leadership and analysis methodology, we have found that Swedish mass media portrays Greta Thunberg as a charismatic leader over time. Our empirical results illustrate the construction of charismatic leadership as a process following a given timeline, where clear differences between the time periods have been made visible. The study's results show that Thunberg is constructed into a charismatic leader over time through changing representations of who she is, what she does and what she accomplishes, where the use of poetic tropes, associations and repetitions plays an important role.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
1.1 BAKGRUND	3
1.2 PROBLEMATISERING.....	4
1.3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	6
1.5 STUDIEOBJEKT	6
1.6 DISPOSITION	7
2. TEORI	8
2.1 LEDARSKAP	8
2.2 KARISMATISKT LEDARSKAP	9
2.2.1 Klassisk syn på karismatiskt ledarskap.....	9
2.2.2 Ytterligare teorier inom karismatiskt ledarskap.....	11
2.2.3 Studiens utgångspunkt av karismatiskt ledarskap	13
2.3 SOCIALKONSTRUKTIONISTISKT SYN PÅ LEDARSKAP	14
2.4 SAMMANFATTNING OCH ARGUMENTATION FÖR BRIST I RÅDANDE TEORI.....	15
3. METOD	17
3.1 KVALITATIV DOKUMENTSTUDIE.....	17
3.2 VETENSKAPLIG UTGÅNGSPUNKT.....	17
3.3 URVAL	18
3.4 ANALYSMETODER	20
3.4.1 Diskursanalys	20
3.4.2 Diskursanalys med narrativt fokus.....	21
3.4.3 Gabriels poetiska troper	22
3.5 ANALYSENS TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	24
3.5.1 Insamling av empiriskt material.....	24
3.5.2 Analysprocessen	25
3.6 KVALITETSBEDÖMNING	26
4. EMPIRI OCH ANALYS	29
4.1. GRETA THUNBERG SOM DEN 15-ÅRIGA FLICKAN	29
4.1.1 Det tystlåtna barnet	29
4.1.2 Greta Thunbergs skolstrejk väcker uppmärksamhet.....	32
4.1.3 Den svaga och okunniga flickan.....	35

4.1.4 Poetiska troper i den första tidsperioden.....	37
4.2 GRETA THUNBERG SOM DEN BESLUTSAMMA KLIMATAKTIVISTEN.....	38
4.2.1 Den övertygande symbolen.....	38
4.2.2 Greta Thunbergs ungdomsrörelse påverkar.....	43
4.2.3 Klimataktivisterna som sprider skräck och panik.....	46
4.2.4 Poetiska troper i den andra tidsperioden.....	49
4.3 GRETA THUNBERG SOM DEN KARISMATISKA LEDAREN.....	50
4.3.1 Den självsäkra ledaren.....	50
4.3.2 Greta Thunberg förändrar världen.....	53
4.3.3 Den karismatiska ledaren hotar makthavare.....	57
4.3.4 Poetiska troper i den tredje tidsperioden.....	59
5. DISKUSSION.....	61
5.1 MASSMEDIAS KONSTRUKTION AV KARISMATISKT LEDARSKAP ÖVER TID.....	61
5.2 TILLSKRIVNINGARS BETYDELSE FÖR MASSMEDIAS KONSTRUKTION AV KARISMATISKT LEDARSKAP.....	65
5.3 MASSMEDIAS KONSTRUKTION AV KARISMATISKT LEDARSKAP I EN STÖRRE KONTEXT.....	67
6. SLUTSATS.....	69
7. REFERENSLISTA.....	71
<i>KÄLLOR EMPIRI OCH ANALYS.....</i>	<i>75</i>

1. Inledning

I detta kapitel beskrivs grunden för studien via de olika delarna bakgrund, problematisering, syfte, frågeställning, studieobjekt samt en heltäckande disposition.

1.1 Bakgrund

Den här uppsatsen handlar om karismatiskt ledarskap och hur det konstrueras genom svensk massmedia. Utgångspunkten för den här uppsatsen är att ledarskap är en social konstruktion och således beaktas sociala aspekter som antas påverka följares uppfattningar (Meindl, 1995; Uhl-Bien, 2006; Shamir et al, 2007). I dagens digitala samhälle har massmedia en viktig roll gällande vad för budskap och information som sprids till allmänheten och har även visat sig ha en påverkan på hur människor uppfattar ledare och ledarskap (Couldry, 2006). Således utgår den här uppsatsen från antagandet om att massmedia är en viktig aktör i den sociala konstruktionen av ledarskap. En person som blivit oerhört omskriven i massmedia förra året är Greta Thunberg, den svenska tonåringen som tagit världen med storm och blivit beskriven som *vår tids ledare* (SVT Nyheter, 2019; Hartelius, 2019). Inte minst fick hennes tal på FN:s klimatmöte i New York den 21:e september 2019 enorm spridning i massmedia efteråt.

Vi kommer nog aldrig glömma det där talet. En påtagligt upprörd Greta Thunberg, gripen av stundens allvar, spänner sin tårdränkta blick i de samlade världsledarnas ögon och säger: "How dare you?" (Sjögren, Svenska Dagbladet, 20-11-2019)

Citatet ovan är en av många framställningar av Thunberg under talet. Intressant blir att framställningen skildrar en väldigt liten del av det totala sammanhanget men visar ändå sig vara tillräcklig för att framställningen ska få enorm spridning, uppmärksamhet, samt bli det allmänna sättet att tala om Greta Thunberg inom svensk massmedia. För att förstå hur små händelser och detaljer hänger ihop och hur detta skapar framställningar av ledarskap, kommer vi i denna uppsats genomföra en diskursanalys av massmediala texter om Greta Thunberg. Det vill säga, vi kommer undersöka hur man samtalar om Greta Thunberg i svensk massmedia, och vidare undersöka hur detta konstruerar karismatiskt ledarskap.

Sedan den 20:e augusti 2018 då Greta Thunberg för första gången satte sig utanför riksdagen för att skolstrejka, har hon tilldelats flertalet fina utmärkelser och priser samt hyllats för sina handlingar av kända personer. Hon har blivit beskriven som frontfigur för klimatfrågan globalt och blev nyligen utnämnd till världens mest inflytelserika person enligt Time magazine i november 2019 (Urisman Otto, 2018; Kejerhag, 2019). Hon har vidare framställts vara orsaken till en rad storartade åstadkommanden; en enorm global klimatrörelse, en ungdoms revolution och initieraren till en förändrad klimatdebatt (Svenska Dagbladet, 2019). Således finns tydliga indikationer för ledarskap hos Greta Thunberg då hon förespråkar och hanterar förändring vilket är hur ledarskap definieras enligt Kotter (1990, citerad i Iszatt-White och Sounders, 2017). Vidare har diskursen kring Greta Thunberg i svensk massmedia förändrats över tid. Från att tala om ett tystlåtet och tillbakadraget barn, till att beskrivas som ett fenomen och en beslutsam klimataktivist, för att nu framställas som en framstående talare och ledare som fångslar lyssnare världen över (Bergh, Rogvall & Mattsson, 2019). Att tala så att andra lyssnar och influera följare är kännetecknen för ett karismatiskt ledarskap enligt Fiol, Harris & House (1999), vilket gör Greta Thunberg till ett mycket intressant studieobjekt för vår studie.

1.2 Problematisering

Genom historien har många framgångsrika ledare kunnat förstås utifrån den traditionella teorin "The Great Man Theory", där medfödda specifika karaktärsdrag antas utgöra grunden för ett lyckat ledarskap (Iszatt-White & Sounders, 2017). I modern tid har fokus flyttats till en bredare och mer nyanserad syn på vad som utgör ledarskap samtidigt som fler teorier har fått större uppmärksamhet. En ledarskapsteori som fått stort genomslag på senare år är karismatiskt ledarskap. Framförallt eftersom denna form av ledarskap har visat sig generera stor inverkan på följare i form av engagemang och förändringsvilja (Carson, 1987; Larsson & Rönmark, 1996; House, Sprangler & Woycke, 1991).

Grunden för förståelsen kring karismatiskt ledarskap initierades av Weber (1947) genom att konstatera olika typer av beteenden som är tydligt kopplade till specifika personlighetsdrag. Weber (1947) utgick också ifrån att karismatiska ledare föddes som supermänniskor och var extraordinära. Definitionen för hur en person uppfyller definition för en karismatisk ledare

utelämnas dock av Weber. House (1976) vidareutvecklade teorin kring karismatiskt ledarskap genom att konstatera att en karismatisk ledare är självsäker, vill influera, och har starka egna moraliska värderingar som tillsammans skapar tydlig effekt på följare via större attraktionskraft. Enligt House (1976) och Weber (1947) är dessa personlighetsdrag något som ledaren innehar och föds med, vilket innebär att vissa individer kan bli karismatiska ledare till skillnad från andra.

Andra perspektiv inom karismatiskt ledarskap har också presenterats, där situationen och följarna fått större utrymme i förståelsen för karismatiskt ledarskap (Conger & Kanungo, 1989; Shamir, House & Arthur, 1993). Den allra senaste forskningen inom karismatiskt ledarskap har försökt nyansera förståelsen något genom att studera huruvida en person kan tränas till att bli en karismatisk ledare (Antonakis, Fenley & Liechti, 2011). Dessutom har studier gjorts på hur en karismatisk ledare ska kommunicera sina kvaliteter för att vara en effektiv ledare (Antonakis et al. 2016, citerad i Yukl & Gardner 2020). Samtidigt utgår denna forskning ifrån att en person kan instrueras till att bli en effektiv eller kommunikativ karismatisk ledare av andra personer, vilket därmed utelämnar andra potentiella faktorer som kan påverka.

Större delen av forskningen beträffande karismatiskt ledarskap grundar sig i ett ledarcentrerat synsätt, där ledarens egen person antas skapa ledarskapet. I denna studie utgår vi istället ifrån att ledarskap är socialt konstruerat, där ledarskapet antas konstrueras av följare och andra sociala aktörers uppfattningar (Fairhurst, 2009). En aktör som har stor påverkan på människors uppfattningar är massmedia, då de kan konstruera framställningen av ett visst skeende (Duck, Hogg & Terry, 1999). Massmedia har därigenom visat sig ha en påtaglig inverkan på uppfattningen hos följare om vad ledarskap innefattar eller vilka personer som kan tillskrivas ledaregenskaper. Studier gällande medias påverkan och framställning av ledarskap har främst fokuserat på ledaregenskaper i stort (Couldry, 2006). Därtill har nästintill inga studier undersökt massmedias konstruktion av specifikt karismatiskt ledarskap, där än färre fokuserat på att närstudera hur konstruktionen går till.

Med tanke på massmedias stora påverkan på följares uppfattningar passar därför Greta Thunberg mycket bra som studieobjekt för denna studie, eftersom hon har uppmärksammats som årets "mediaraket" samt vunnit priser för en av nutidens mest inflytelserika person (SVT Nyheter, 2019).

Genom att studera hur Greta Thunberg konstrueras till en karismatisk ledare i svensk massmedia ämnar denna studie bidra till nuvarande forskning.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka hur karismatiskt ledarskap konstrueras i massmedia genom en nära studie på den massmediala framställningen av Greta Thunberg. Mer specifikt ämnar studien att bidra teoretiskt genom att öka förståelsen för hur konstruktionen av karismatiskt ledarskap skapas i svensk massmedia.

För att besvara syftet ovan kommer följande frågeställning att studeras:

- *Hur framställs Greta Thunberg av svensk massmedia över tid?*

1.5 Studieobjekt

Greta Thunberg är 17 år och började i augusti 2018 skolstrejka utanför Stockholms riksdag för klimatet (Nationalencyklopedin, u.å.). Hon är också dotter till operasångerskan och klimatdebattören Malena Ernman samt till skådespelaren Svante Thunberg (Adolfsson et al., 2018). Innan Greta Thunberg valde att börja skolstrejka hade hon under en period varit i depression på grund av oro för framtiden gällande klimatet (Eriksson, 2019). Med tiden insåg Thunberg att hon kunde göra skillnad och det var därefter skolstrejken började. Hennes skolstrejk har sedan spridits globalt och inspirerat andra ungdomar att skolstrejka vilket har lett till rörelsen "Fridays for future", vars syfte är att sätta press på makthavare gällande klimatfrågan (Kramsjö, 2019). Thunberg medverkar även numera på betydelsefulla sammanträden och klimatforum där världens makthavare närvarar (Nationalencyklopedin, u.å.).

År 2019 tilldelades Thunberg flertalet utmärkelser för sin prestation gällande påverkan på klimatet. I april utsåg välkända tidskriften Time magazine Greta Thunberg till en global storspelare genom att inkludera henne på deras lista av världens 100 mest inflytelserika personer, då hon anses ha

lyckats visualisera vikten av hållbarhet för individer och företag globalt (Ahlström, 2019). I december, åtta månader senare fick hon ännu en prestigefylld utmärkelse av Time magazine som nu utsåg Greta Thunberg, som första svensken någonsin, till "årets person 2019" (Dawod, 2019). Greta Thunberg och klimatrörelsen har lyckats attrahera stora grupper av följare världen över och tillskrivs ha påverkat inställningen till miljö hos individer och satt press på politiska världsledare (Kramsjö, 2019).

1.6 Disposition

Uppsatsens disposition består av sex kapitel; inledning, teori, metod, empiri och analys, diskussion samt slutsats. I kapitel ett, den inledande delen av uppsatsen, ges läsaren en överblick över studien och det genom att grunden för uppsatsen presenteras. I inledningen presenteras bakgrund och problematisering som ger en inblick i det empiriska området som ska studeras. Därefter i inledningen redovisas syfte, frågeställning och vårt studieobjekt Greta Thunberg. I det andra kapitlet teori presenteras tidigare forskning kring karismatiskt ledarskap som är det området inom ledarskap som vi studerar. Metodkapitlet som är del tre, visar hur uppsatsen är genomförd och det genom en beskrivning av studiens vetenskapliga utgångspunkt, urval, analysmetod, samt tillvägagångssätt i analys. Vidare, består det fjärde kapitlet av analys där Greta Thunberg analyseras utifrån massmediala texter. Analysen är uppdelad i tre olika tidsperioder och varje tidsperiod har sorterats utifrån tre teman där första temat belyser vem Greta Thunberg är, andra vad hon gör och åstadkommer, samt tredje delen som visar en kritisk bild av Thunberg. I kapitlet diskussion som är nästkommande kapitel diskuteras observerade fynd från analysen. Därefter följer uppsatsens sista kapitel slutsats där resultatet beskrivs i ett större sammanhang.

2. Teori

Teorikapitlet kartlägger tidigare forskning inom karismatiskt ledarskap. Presentationen av tidigare forskning inleds med en överblick av ledarskap, bestående av en kortare beskrivning av Trait Theory samt en inblick i det nya ledarskapsparadigmet. Därefter presenteras karismatiskt ledarskap utifrån olika synsätt samt en egen sammanställning av karismatiskt ledarskap som kommer att användas i denna studie. Vidare beskrivs vad som menas med ett socialkonstruktionistiskt synsätt på ledarskap som utgör denna studies förhållningssätt till ledarskap. Slutligen, redogörs för var vi identifierat ett informationsgap i nuvarande litteratur.

2.1 Ledarskap

En av de allra mest klassiska ledarskapsteorierna som fått stor genomslagskraft grundades av Thomas Carlyle och har fått benämningen The Great Man Theory. På senare tid har denna teori utvecklats till det som idag klassas som Trait Theory. Carlyles (1846) The Great Man Theory baseras på att endast vissa personer med nyckelegenskaper och med förmågan att ta kontroll över en situation kan bli framgångsrika ledare. Teorin utgår ifrån att en person antingen är född till att vara ledare eller inte, eftersom ledaregenskaperna anses vara medfödda. Vidare anses att en förutsättning för att kunna utöva ledarskap innefattar att personen föddes in i rätt samhällsklass. Enligt denna klassiska syn på ledarskap antas att ledaren är av det manliga könet. Teorin vidareutvecklades sedan till en något mer nyanserad syn som frångår att ledare måste vara män och födda till ledare från start. Specifika egenskaper, psykiska eller fysiska förhållanden samt personliga karaktärsdrag antas utgöra det som skiljer ledare och följare åt (Iszatt-White & Saunders, 2017).

Runt 80-talet växte ett nytt synsätt fram gällande ledarskap som består av en samling ledarskapsmetoder vilka skiljer sig åt men där samtliga metoder fokuserar på ledarskapets symboliska och emotionella aspekter (Bryman, 1992). Centralt för det nya ledarskapsparadigmet är ledare som agerar emotionellt och karismatiskt och knyter an till följares inre motivation och följares behov för att uppnå effektivitet (Iszatt-White & Saunders, 2017). Detta nya paradigmet av ledarskap innefattar transformativt och karismatiskt ledarskap vilka båda betraktar ledaren som skaparen av följarnas organisatoriska verklighet genom att skapa och artikulera en vision. På så

sätt formar ledarna följarnas uppfattning av situationen, vilka mål att uppnå och på vilket sätt dessa ska nås. Med andra ord är ledarna ”managers of meaning” enligt Smirch och Morgan (1982) det vill säga personer som skapar mening, då följare åsidosätter sin egen uppfattning för de uppfattningarna som ledarna skapar och förmedlar.

Bass och Riggo (2006) anser att detta nya synsätt blivit populärt då det speglar människors stigande önskan för självförverkligande genom deras arbete, något som idag är en central del av människors identitet. Vidare menar författarna att det idag anses viktigt att ha ett betydelsefullt jobb samtidigt som förväntningar på ledare att inspirera, utveckla och ta fram det bästa inom oss har ökat.

2.2 Karismatiskt ledarskap

Karismatiskt ledarskap har studerats utifrån flertalet infallsvinklar och olika forskare har skilda uppfattningar och teorier om vad som utgör karismatiskt ledarskap. De innefattar huruvida specifika personlighetsdrag är viktigast eller om situationen spelar in, samt ifall den specifika relationen mellan ledaren och följarna kan urskiljas som betydande för en karismatisk ledare. Dessutom kan karismatiskt ledarskap ha en kritiskt negativ inverkan som bör beaktas (Beyer, 1999a). Nedan presenteras olika infallsvinklar på karismatiskt ledarskap samt argumenteras för var i teorin som denna studie ämnar bidra.

2.2.1 Klassisk syn på karismatiskt ledarskap

Weber (1947) var den första forskaren att initiera begreppet karismatiskt ledarskap via att särskilja det som något unikt i förhållande till traditionell positionsinriktad ledarskapsteori. Förmågan att påverka följare och den makt som ledaren besitter ansåg Weber istället innehas utifrån unika personlighetsdrag i enlighet med “an extraordinary quality of a person” (Weber, 1947, s. 357). Citatet antyder att en karismatisk ledare innehar ytterst speciella karaktärsdrag som gemene person inte nödvändigtvis innehar eller kan utveckla. Det exemplifieras ytterligare uttryckligen via vidare förklaring av karismatiska ledare som “supernatural, superhuman, or at least specifically exceptional powers or qualities” (Weber, 1947, s. 358). Beskrivningen av en karismatisk ledare

som supermänniska med specifika karaktärsdrag målar upp personen som ovan vanliga människor och antyder svårigheten i att anses som karismatisk. Däremot angav Weber ingen vidare förklaring till vad dessa personliga karaktärsdrag utgjordes av eller specifika exempel på utövande av karismatiskt ledarskap. Samtidigt som en personlighetskoppling och ny förklaring till ledarskap ges, vilket implicerar att dragen är medfödda och därmed inte går att få eller utveckla via en specifik position eller formell auktoritet.

Utifrån Webers beskrivning av karismatiskt ledarskap utvecklade House (1976) beskrivningen vidare, med koppling till inverkan på följare. Enligt House beskrivs en karismatisk ledare som någon med speciella personliga karaktärsdrag som attraherar följare, men utan den nästintill övermänskliga förklaringen som Weber ger. En unik distinktion i House beskrivning av en karismatisk ledare innefattar förmågan att ha tydliga egna moraliska värderingar och agera utefter dem. Samtidigt beskrivs inte en karismatisk ledare ha som ändamål att överföra sina egna personliga värderingar på följarna, men agerar själv utefter dessa i högsta grad.

Vidare skrev House flertalet artiklar under 1990-talet med fokus på karismatiskt ledarskap som i efterhand initierade en tydlig förgrening inom ledarskapsstilen som kan uttryckas som den beteendeorienterade uppfattningen om karismatiskt ledarskap. Enligt House, Sprangler och Woycke (1991) utgörs karisma av förmågan hos en individ att influera följares värderingar, beteende och prestation med grund i den egna personligheten, de egna värderingarna och framförallt det egna beteendet. Till skillnad från Weber argumenteras för att karisma endast uppkommer om följarnas beteende ändras utifrån ledarens egna beteende. Det argumenteras också för att en ledare har starkt självförtroende som attraherar följare (House, Wright & Aditya, 1997). Fortsättningsvis, beskrivs indikationer på karismatiskt ledarskap utifrån att följare blir lojala till ledarens personlighet och är villiga att uppoffra sin egen integritet för den kollektiva åsikten skapad av ledaren.

House, Sprangler och Woyckes (1991) inledande studie undersöker beteendet hos amerikanska presidenter för att identifiera effekten av karismatiskt ledarskap. Det fastslås att presidenternas karismatiska beteende hade tydlig positiv påverkan på organisationen i form av större attraktion från följare. Studien introducerar vikten av karismatiskt ledarskap och menar att det har en stark inverkan på följare.

Fiol, Harris och House (1999) utvecklar beteendefokuset för karismatiskt ledarskap och konstaterar att beteendet hos karismatiska ledare skiljer sig tydligt åt från okarismatiska ledare. Vidare studerar författarna användandet av kommunikation som ett faktiskt beteende genom att studera presidenters förhandlingsförmåga, förmåga att inkludera och förmåga att kommunicera abstrakt. Kommunikationsförmågan inom dessa tre områden var betydligt starkare hos karismatiska ledare än hos de ledare som inte ansågs karismatiska. Framförallt poängteras också att karismatiskt beteende fungerar i flertalet olika kulturer, vilket implicerar att den specifika situationen inte spelar någon betydande roll så länge personen har ett karismatiskt beteende (Fiol, Harris & House, 1999).

2.2.2 Ytterligare teorier inom karismatiskt ledarskap

Fler teorier och synsätt inom karismatiskt ledarskap har sedan tillkommit och nu finns det utöver ovan klassiska teorier även ett attributinriktat synsätt, en inriktning som grundar sig i följarens självbild samt ett mörkare perspektiv på karisma.

Till skillnad från den beteendeorienterade utgångspunkt som House med flera initierade, skapades ett attributinriktat fokus på karismatiskt ledarskap där den specifika situationen ses som avgörande i kombination med ledarens beteende. Några framstående forskare som initierade detta synsätt var Conger (1989) och Conger och Kanungo (1987; 1998). Enligt dem utgörs den specifika situationen utifrån följarnas preferenser och föreställningar kring ledarskap. Författarna menar även att olika grupper av följare behöver och efterfrågar olika typer av ledarskap, vilket leder till olika situationer för ledaren. Det innebär således att en karismatisk ledare, enligt Conger och Kanungo (1987), måste vara duktig på att förstå den specifika situationen och ändra sitt beteende därefter. Enligt denna teori har karismatiska ledare inflytande på följare genom förståelse för följares behov samt personlig identifiering som utgörs av ledarens eget självförtroende, starka övertygelser och entusiasm vilket leder till att ledaren uppfattas som extraordinär. Samtidigt utgår synsättet från ledarens egen person och belyser specifika beteenden som anses karismatiska vilka kan förstås genom tre olika steg; omgivningsutvärdering, skapandet av vision och implementation. Conger och Kanungo (1987) uttrycker vidare att en karismatisk ledare inte är rädd för att offra sig för att

attrahera följare eller nå organisatoriska mål och poängterar att karismatiska ledare har fullständigt förtroende för sina egna bedömningar och förmågor.

Boas Shamir (1993, citerad i Iszatt-White & Saunders, 2017) utvecklade och byggde vidare på Houses arbete och skapade ett nytt synsätt på karismatiskt ledarskap som lägger fokus på ledarna i förhållande till följarna. Detta synsätt på karismatiskt ledarskap bortser från ledarens egna personlighetsdrag och fokuserar på följarnas självbild. I förhållandet mellan ledare och följare är det viktigt att ledaren inte enbart appellerar till en kollektiv identitet, utan även lägger fokus på att identifiera och jämföra likheter gällande värderingar och bakgrund med följarna. Shamir, House och Arthur (1993) skapade en teori som sammanlänkar ledarens beteende med de effekter det har på följarnas självbild och motivation. Författarna lyfter olika processer som visar hur karismatiska ledare motiverar följarna genom att påverka följarnas självbild. Genom dessa processer binder den karismatiska ledaren följarnas självkänsla till de mål och uppdrag som finns i organisationen. Följarna känner sig då mer involverade, viktiga och motiverade (Shamir, House & Arthur, 1993).

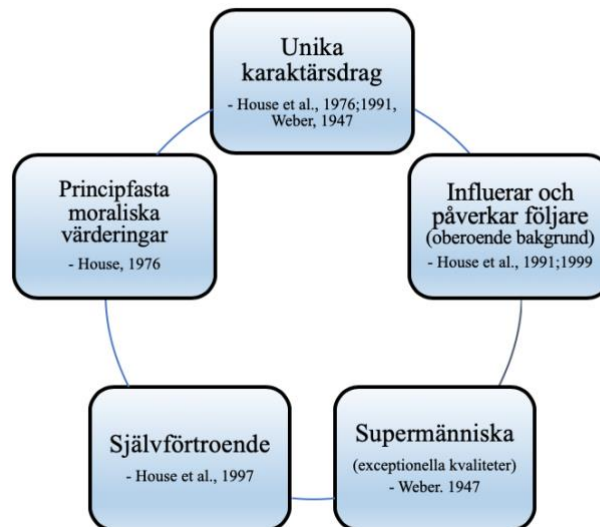
På senare tid har forskare försökt finna fler sätt att kunna göra en bättre beskrivning av hur ett karismatiskt ledarskap fungerar. Efter att ha undersökt flertalet olika föreställningar om karismatiskt ledarskap, kom Antonakis et al. (2016, citerad i Yukl & Gardner 2020) fram till tre övergripande tillvägagångssätt som karismatiska ledare använder sig av för att kommunicera kvalificerat ledarskap och förväntningar till potentiella följare. Det första sättet som identifierades är att framstå som lockande för följares värderingar. Det andra sättet är att kommunicera på ett symboliskt vis som är tydligt och levande. Det tredje, är att visa emotionell övertygelse och passion för uppdraget. Dessa taktiker menas vara vanligt förekommande hos karismatiska ledare, dock innebär inte användandet av dessa taktiker automatiskt att en ledare betraktas som en karismatisk ledare. Vidare har Antonakis, Fenley och Liechti (2011) tidigare undersökt om det är möjligt och träna sig till att bli en karismatisk ledare. I två studier blev deltagarna instruerade om hur de skulle använda sig av sju verbala, samt tre icke verbala, taktiker för att utöva ett karismatiskt ledarskap. Resultatet av studierna blev att träning visade sig vara positivt för uppfattningen av det karismatiska ledarskapet.

Tidigare forskning har även visat på en “mörkare sida” av karismatiskt ledarskap (Iszatt-White & Saunders, 2017). Några av de främsta problemen som har tagits upp inom existerande litteratur handlar om beroendeförhållandet mellan ledare och följare, ledares överbetoning av potentiella positiva konsekvenser samt narcissism hos ledare (Campbell et al., 2011; Grijalva et al., 2015; Iszatt-White & Saunders, 2017). Yukl och Gardner (2020) hävdar vidare att negativa konsekvenser uppstår framförallt när det är en vis ledartyp som utövar ett karismatiskt ledarskap, ledare som kännetecknas av narcissism och stark maktorientering. Beslut som tas av sådana ledartyper reflekterar ofta ett stort fokus på skönmålning av dem själva samt bevarandet av maktposition, snarare än välmående för följarna. Författarna menar att i dessa fall kan ett karismatiskt ledarskap bli farligt och ge negativa konsekvenser för omgivningen.

2.2.3 Studiens utgångspunkt av karismatiskt ledarskap

I vår studie har vi valt att utgå från en egen sammanställd modell av klassiskt karismatiskt ledarskap som kommer att appliceras senare i diskussionen. Modellen grundar sig i de framträdande dragen som myntades i den traditionella synen på karismatiskt ledarskap av Weber (1947), House (1976) och House, Sprangler och Woycke (1991). Efter att ha studerat och djupdykt i den existerande litteraturen om karismatiskt ledarskap konstaterades att de flesta vidare forskningsstudier inom karismatiskt ledarskap har utgått från dessa traditionella teorier, vilket är ett argument för att detta är en beprövad utgångspunkt för att studera karismatiskt ledarskap. Vidare anser vi att dessa definitioner speglar en lämplig syn för att besvara uppsatsens frågeställning och syfte då vi fann tydligt stöd för de båda välkända teorier i vårt empiriska material, varpå en kombination av dessa teorier konstruerades. Med hänsyn till att vi har ett socialkonstruktionistiskt synsätt på ledarskap, antas dimensionerna i modellen utgöras av uppfattningar av en person och dennes beteende, snarare än fysiska egenskaper och faktiska händelser. Nedan visualiseras uppsatsens utgångspunkt genom modellen *Klassiskt karismatiskt ledarskap*:

Modell för Klassiskt karismatiskt ledarskap

2.3 Socialkonstruktionistiskt syn på ledarskap

Ovanstående ledarskapsteorier om karismatiskt ledarskap utgår från en ledarcentrerad syn på ledarskap, vilket innebär att ledarskap antas skapas utifrån den egna personen. Detta synsätt har varit dominerande historiskt och utgår från den specifika ledarens förmågor, beteende, personlighet och stil för att skapa förståelse kring ledarskap. Ledaren antas kunna skapa inflytande över följare och få dem att agera på ett visst sätt, medan följarna anses ha en passiv roll. Det ledarcentrerade synsättet bortser nästintill uteslutande från andra faktorer som kan ha en inverkan på vad ledarskap är (Fairhurst och Grant, 2010).

På senare år har ett följacentrerat synsätt vuxit fram som motsätter sig bilden av att ledaren själv står i centrum och på egen hand formar ledarskap. Istället antas att följarna har en stor inverkan på hur ledarskap konstrueras och uppfattas. Samspelet mellan följarna och ledaren ses istället vara det som utgör ledarskap, där följarna ses ha en aktiv och avgörande roll för hur ledarskap konstrueras samt vem som blir ledare. Det nya synsättet har kommit att få benämningen

socialkonstruktionism av många forskare (Meindl, 1995; Uhl-Bien, 2006; Pastor, Mayo & Shamir, 2007) En del forskare intar ett perspektiv som helt exkluderar uppfattningen av ledare som en specifik person och istället antar att ledarskap konstrueras utifrån följares sociala relation till varandra. Då antas att ledaren formas utefter följares identifiering i förhållande till varandra, vilket innebär att följarna konstruerar ledarskap till fullo (Hogg, 2001). Vidare pekar många studier på att situationen har en stor inverkan gällande skapandet av ledarskap eftersom olika grupper av följare kommer förhålla sig olika till varandra och därmed konstruera ledarskap på olika vis. Ett objektivi kriterium för att fastställa ledarskap ses därför som osannolikt (Barker 2002; Grint 2005).

Med en socialkonstruktionistiskt syn på ledarskap beaktas de olika aspekterna som påverkar följares uppfattningar, eftersom det i sin tur har en inverkan på konstruktionen av ledarskap. Olika sociala aktörer har stor påverkan på följares uppfattningar om ledarskap (Fairhurst, 2009). En aktör med stark inverkan på människors uppfattningar i stort är massmedia, eftersom de har möjlighet att styra framställningen av ett visst fenomen. Vidare har massmedia en stor makt då de kan konstruera en bild av någonting och därmed hjälpa till att styra och påverka människors uppfattningar (Duck, Hogg & Terry, 1999). Massmedia har därigenom visat sig ha en påtaglig inverkan på uppfattningen hos följare om vad ledarskap innefattar eller vilka personer som kan tillskrivas ledaregenskaper (Couldry, 2006).

Faktumet att existerande litteratur gällande karismatiskt ledarskap nästintill endast studerats utifrån ett ledarcentrerat synsätt gör det intressant att inta en mer socialkonstruktionistiskt syn för att studera området. De ytterst få studier som har intagit ett liknande synsätt på ledarskap har fokuserat på egenskaper som kan länka ledare och följare samman (Ito & Bligh, 2016). Däremot har nästintill inga studier undersökt massmedias konstruktion av specifikt karismatiskt ledarskap. Det understryker vår studies relevans inom området då vi ämnar undersöka hur massmedia framställer Greta Thunberg som en karismatisk ledare.

2.4 Sammanfattning och argumentation för brist i rådande teori

Sammanfattningsvis kan konstateras att tidigare forskning inom karismatiskt ledarskap till stor del utgår ifrån att ledaren måste ha medfödda specifika personlighetsdrag för att anses karismatisk. En

karismatisk ledare ses som extraordinär och attraherar följare utifrån unikt beteende. Även om teori kring den specifika situationen eller följarnas självbild nyanserar bilden av karismatiskt ledarskap, kvarstår samtliga teorier kring idén om att en ledare antingen är karismatisk eller ej. De studier som har gjorts på karismatiskt ledarskap har främst studerats utifrån ett ledarcentrerat synsätt vilket ger ett ensidigt perspektiv av karismatiskt ledarskap. Med utgångspunkten att ledarskap är en social konstruktion intar denna studie ett annat perspektiv. En social aktör som har stor påverkan på människors uppfattningar är massmedia vilket nämnts tidigare. Därav blir massmedias framställningar och konstruktion av karismatiskt ledarskap intressant och högst relevant att studera. Dessutom har ytterst få studier fokuserat på att undersöka hur ledarskap konstrueras i massmedia, än färre på karismatiskt ledarskap. Därmed ämnar denna studie att bidra till nuvarande forskning och öka förståelsen för karismatiskt ledarskap genom att undersöka hur det konstrueras i massmedia.

3. Metod

I detta kapitel ges en transparent presentation av studiens upplägg tillsammans med de valda analysmetoder som använts med avsikt att ge läsaren insikt för hur författarna ämnar besvara syftet. Först beskrivs studiens vetenskapliga utgångspunkt och urval. Därefter redogörs metoder för analysen som sedan beskrivs vidare i analysens tillvägagångssätt. Kapitlet avslutas med en redogörelse över studiens trovärdighet och äkthet.

3.1 Kvalitativ dokumentstudie

Uppsatsen bygger på kvalitativa studier som enligt Bryman och Bell (2017) är en forskningsstrategi där fokus ligger på ord vid insamling och analys av material. Författarna beskriver att en kvalitativ forskningsstrategi handlar om att tolka material. Det innebär att tonvikten ligger på förståelse av hur individer i en särskild miljö upplever den sociala verkligheten. En kvalitativ forskningsstudie är även till sin art konstruktionistisk, vilket innebär att samverkan mellan individer medför sociala egenskaper (Bryman & Bell, 2017). I förhållande till ovan information är kvalitativ forskningsstrategi lämplig för vår studie då vi har tolkat utvalda massmediala texter som kan ses baseras på journalisters sociala tolkning av verkligheten.

Vår kvalitativa studie är en dokumentstudie då vi har utgått från massmediala texter, vilka inte tagits fram i vetenskapligt syfte som datakälla. Det material som används som källor i en dokumentstudie måste ha producerats tidigare i andra sammanhang innan studien påbörjas och utgörs ofta av personliga dokument, massmediala dokument och officiella dokument från myndigheter (Bryman & Bell, 2017). Det finns alltså olika typer av källor och i vår studie använder vi oss av massmediala dokument.

3.2 Vetenskaplig utgångspunkt

Uppsatsen utgår ifrån socialkonstruktionism som är en ontologisk ståndpunkt, vilket innebär att världen är socialt konstruerad enligt Bryman och Bell (2017). Enligt författarna betyder detta att

världen konstrueras och utvecklas av sociala aktörer, det vill säga världen skapas ifrån resultatet av individers sociala samverkan och revideras ständigt. För att världen ska kunna förklaras skapar den ontologiska utgångspunkten ramar för särskilda framställningar men då världen är av ständig revidering går det inte att förklara en slutlig framställning. Eftersom studien har ett socialkonstruktionistiskt förhållningssätt är vi intresserade av människors uppfattningar och föreställningar snarare än faktiska sanningar för hur någonting är. Den vetenskapliga utgångspunkten formade studiens syfte och frågeställning till att undersöka hur Thunberg framställs i massmedia och hur ledarskap konstrueras. Detta då media är en social aktör vars skildringar anses bidra till människors verklighetsuppfattning och deras agerande (Svensson, 2019).

Uppsatsen är induktivt orienterad med ett abduktivt tillvägagångssätt. Studien är induktiv orienterad då empiri samlades in före teori valdes ut (Bryman & Bell, 2017). I studien gjordes en observation av Greta Thunberg i massmedia och empiri ifrån artiklar samlades in, därefter genererades ett teoretiskt ramverk. Efter första valet av teori och analys av empiri valde vi dock att byta ut och ändra vissa delar av teorin, då teorin inte gav det stöd och den förståelse som förväntats. Med en induktiv orientering blev materialet friare att tolka och det gav därför en analys som var mer djupgående. Vidare användes ett abduktivt tillvägagångssätt då det har skett ett växelspel av reflektion mellan teori och empiri, vilket genererar en god förståelse för ämnet och en djupare analys (Bryman & Bell, 2017).

3.3 Urval

För att undersöka framställningen av Greta Thunberg och hennes karismatiska ledarskap över tid har vi valt att analysera svensk massmedia. Genom att analysera massmedia ges en intressant överblick för hur synen på Thunberg har förändrats över tid, eftersom massmedia speglar skeenden i samhället (Duck, Hogg & Terry, 1999). Valet att avgränsa studien till endast svensk massmedia grundar sig i att studien ämnar nå ett djup som inte varit möjligt att nå om fler länders massmediala framställning analyserats, då hennes framfart gjort att totala antalet tidningsartiklar världen över är nästintill oändlig. Vidare är svensk massmedia mer demokratisk, fristående och objektiv i jämförelse med andra länder, vilket anses lämpligt för denna studiens ändamål (Ots, 2009).

Dessutom har den rika tillgången till material från svensk massmedia spelat in då både internetbaserade artiklar och tidningsutgåvor varit möjligt att inhämta.

Inom denna studie har vi valt att avgränsa svensk massmedia än mer för att kunna generera rikt material och en intressant analys. Då vi gjort en kvalitativ studie har vi gjort ett målstyrt urval som innefattar Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Aftonbladet, Expressen, Dagens Industri och SVT. Användandet av ett målstyrt urval anser vi vara relevant för att genom en dokumentstudie lyckas identifiera empiriskt material som kan besvara forskningsfrågan (Bryman & Bell, 2017). Anledningen till att just dessa massmedier valts grundar sig framförallt i att de har störst räckvidd och spridning inom sin kategori, vilket innebär att flest människor nås av deras information (Kantar Sifo, 2019). Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet har störst räckvidd inom dagspress, medan Aftonbladet och Expressen har störst räckvidd som kvällspress. Vidare är Dagens Industri den näringslivsinriktade tidningen med störst spridning, samtidigt som SVT når flest människor som Tv-kanal (Kantar Sifo, 2019). Att välja olika typer av massmedier ger studien en mer omfattande och nyanserad bild av svensk massmedia än om endast en kategori valts, eftersom de olika kategorierna har olika målgrupper (Larsson, 2006). För att möjliggöra en fokuserad studie har även en bestämd tidsram för urvalet gjorts. Tidsramen sträcker sig från 20:e augusti 2018 till 20:e november 2019 och innehåller därmed textmaterial från massmediala källor om Greta Thunbergs under denna tidsperiod. Tidsramen inleddes när första nyhetsartikeln kunde hittas och sträcker sig tills att vi var tvungna att börja analysera materialet. Inom ovanstående urval av massmedia och tidsram har vi arbetat så öppet och flexibelt som möjligt för att identifiera mönster i den massmediala framställningen av Thunberg. Det fokuserade urvalet ämnar också öka trovärdigheten för vår empiriska framställning, eftersom det möjliggör en genomgående samt djup insamling av material.

Utifrån urvalet som gjorts är vi medvetna om dess potentiella begränsningar. De olika massmediala texterna har varierande ideologisk grund som kan tänkas påverka deras framställning av Greta Thunberg, då hennes budskap till stor del är politiskt. Bland annat är Dagens Nyheter traditionellt sett en liberal tidning medan Aftonbladet har en mer socialdemokratisk inriktning (Larsson, 2006). Artiklarna som hämtats från Dagens Industri kan tänkas vilja främja tillväxt för näringslivet. För att motverka en alltför stor ideologisk påverkan på framställningen i vår analys har vi studerat alla källor under samtliga månader i tidsperioden, med deras ideologiska bakgrund i åtanke. Genom

att studera massmediala texter med olika inriktning samtidigt har det varit möjligt att identifiera ifall någon specifik nyhetsartikel har en tydlig ideologisk förankring. I sådant fall har den artikeln inte ansetts representativ för den generella framställningen och därmed valts bort. Liknande resonemang har förts gällande skillnader i framställningen kopplat till kategori för källan, där alltför utmärkande drag i exempelvis kvällspress i form av ytterst korta artiklar valts bort. Till sist bör betonas att vi studerat svensk massmedia vilket innebär att framställningen utgår ifrån svenska normer och inte kan hållas representativ för en övergripande syn för några andra länder än Sverige.

3.4 Analysetoder

3.4.1 Diskursanalys

Som analysmetod i studien har vi valt att använda oss av diskursanalys. Ordet diskurs betyder diskussion, konversation eller tal och beskriver hur man samtalar om ett specifikt ämne eller fenomen, i vårt fall Greta Thunberg (Svensson, 2019). Diskursanalys är enligt Svensson (2019) en analysmetod som används för att studera och skapa förståelse för språkanvändning i sociala texter och tal i syfte att förstå vilka effekter språkanvändningen har på relationer, människor och samhället i stort. Svensson (2019) menar även att diskursanalys används för att studera konstruktioner av maktförhållande och hur språkanvändning skapar social ordning, det vill säga samhället, vilket gör den lämplig för vår studie då socialkonstruktionism är vår vetenskapliga utgångspunkt. Enligt Boréus (2015) är diskursanalys en allsidig analysmetod som används i studier när man vill komma åt det underförstådda, det osagda och förgivettagna genom att analysera texter i ett sammanhang, vilket gör att den lämpar sig för vår studie. Vidare har diskursanalys en del antaganden om språkets funktioner och är därmed ett teoretiskt perspektiv, samt en metod för att undersöka språkanvändning och dess meningsskapande i vardagen (Svensson, 2019). Detta gör analysmetoden än mer passande för vår studie då vi är intresserade av massmedias språkanvändning och dess meningsskapande när det gäller framställningen av Greta Thunberg och konstruktionen av henne som karismatisk ledare.

Inom diskursanalys ses språket som en handling, när vi använder oss av språk utför vi därmed handlingar vilka har inverkan på hur vi tänker, känner och upplever saker och ting enligt Svensson

(2019), vilket gör analysmetoden vidare intressant för oss. Vidare menar han att massmedia har en betydande makt då deras språkanvändning sprids och påverkar människors världsuppfattning vilket i sin tur har en inverkan på människors agerande. Att studera massmedias beskrivning och framställning av Greta Thunberg genom diskursanalys är därmed både en passande analysmetod men även högst relevant.

Kristina Boréus (2015) menar att diskursanalys har en konstruktivistisk utgångspunkt, då språkanvändning likt andra sociala handlingar skapar mening och påverkar hur vi uppfattar världen. Svensson (2019) är av samma mening som Boréus då han skriver att diskursanalys är en metod för att förstå hur ett samhälle konstrueras då alla diskursanalytiska inriktningar utgår från att människors handlingar och språkbruk är det som skapar samhället. Genom att göra en diskursanalys och analysera språkbruket i texter, i vårt fall texter av massmedia, får vi tillgång till vardagssituationer där samhället och världen skapas genom språk, och därmed hur bilden av Greta Thunberg skapats (Svensson, 2019). Därav utgör diskursanalys en lämplig metod för denna studie eftersom den utgår från samma vetenskapliga utgångspunkt som studien utgår från, nämligen ett socialkonstruktionistiskt synsätt och ämnar skapa förståelse för verkligheten (Svensson, 2019).

Svensson beskriver en bra diskursanalys (s. 24, 2019) som ett “kreativt tolkningsarbete som följer en systematiskt och disciplinerad arbetsgång” och redogör för en process i fem steg vilken vi har förhållit oss till genom analysarbetet och redogör för i avsnitt 3.5.2. Analysprocessen. Därmed har vi kunnat göra kreativa tolkningar och urskilja vad det egentligen är som sker i texten och hur språkanvändningen skapar en bild av Greta Thunberg, samtidigt som den systematiska arbetsgången bidragit till en grundlig och djupgående analys vilket gjort att inga texter av värde för analysen försumrats.

3.4.2 Diskursanalys med narrativt fokus

Det finns flera typer av diskursanalyser med olika inriktningar men som alla delar samma kunskapsteoretiska- och metodologiska grund (Svensson, 2019; Boréus, 2015). Narrativanalys är en av dessa med inriktning på berättande och berättelser för att undersöka hur berättandet av uppfostrande/moraliska historier reproducerar och utmanar våra värderingar, kultur och kunskap

(Svensson, 2019). Vidare menar Boréus (2015) att narrativanalys handlar om att studera texter som berättelser med fokus på dess handling och olika roller. Narrativanalys är passande när det gäller analys av massmediala texter och hur någonting framställs däri eftersom journalister kan ses som berättare då de använder sig av berättelser i sina texter (Svensson, 2019; Boréus, 2015). Boréus (2015, s.169–170) anser även att “nyhetstexter eller reportage kan exempelvis analyseras som berättelser med hjältar och skurkar, logiska händelsekedjor och motsättningar mellan gott och ont”, vilket gör vårt material passande för narrativanalys. För att kunna göra en än mer djupgående tolkning av vårt empiriska material och se hur “berättelsen” om Greta Thunberg förändrats över tid, har vi liksom Svensson (2019) och Boréus (2015) även valt att se journalister som berättare. Vi har dock inte gjort en narrativanalys utan vi gör en diskursanalys med ett narrativt fokus på massmedias texter genom att använda ett narrativt tolkningsverktyg för att kunna se mer i texterna och fokusera på berättelsen.

3.4.3 Gabriels poetiska troper

Det ramverk och tolkningsverktyg vi har använt oss av som komplement till den generella diskursen är Gabriels (2011) poetiska troper. Gabriel (2011) menar att det finns åtta poetiska troper (metaforer) vilka han anser är avgörande tolkningsmekanismer som berättare använder sig av för att skapa mening i sina texter. Han menar att varje trop används för att antingen skapa förståelse för specifika delar i berättelsen eller för att binda ihop olika delar av berättelsen och kan identifieras genom olika tillskrivningar. I vår analys har vi valt att tolka journalister som berättare och deras texter som berättelser. För att kunna urskilja de olika mekanismer som påverkar framställningen av Thunberg i berättelserna och få mer djup i analysen använder vi därför Gabriels (2011) poetiska troper som ett tolkningsverktyg. Nedan beskrivs samtliga av Gabriels (2011) åtta troper varav de fyra första är de vi kommer använda i vår analys då vi anser att de lämpar sig bäst för vårt syfte.

Den första tropen är den mest grundläggande och är central för varje tolkning vilken noteras genom tillskrivning av *motiv*. Denna tillskrivning är enligt Gabriel (2011) avgörande då den påverkar konstruktionen av huvudfiguren som offer, hjälte eller skurk beroende på det motiv som huvudfiguren tillskrivs i berättelsen. Om huvudfiguren tilldelas ett motiv innebär det även att den försöker påverka händelser för att nå ett mål, därav kan en olycka omvandlas till ett brott genom

att huvudfiguren tillskrivs motiv. Den andra tropen noteras genom tillskrivning av *kausalsamband* vilket är när berättaren kopplar samman två eller fler incidenter till orsak och effekt. På så sätt undviks multi-kausaltitet då en kedja av händelser länkas samman automatiskt som förklaring till scenariot. Tredje tropen hör ihop med den tidigare och noteras genom tillskrivning av *ansvarsfördelning genom skuldbeläggning och hyllning*. Denna trop avgör om någon görs till hjälte genom beröm, eller syndabock genom skuldbeläggning och har därför betydande psykologiska konsekvenser. Tillskrivning av hyllning och skuld är egentligen ett förfarande som berättaren använder sig av för att tilldela moraliskt ansvar och bestämma vad som är rätt och fel.

Trop nummer fyra är enligt Gabriel (2011) oerhört viktig och fastställs genom tillskrivning av *fastställda kvaliteter*, särskilt i motsättning. Denna tillskrivning innebär att en person som utövar en viss handling därefter kommer tillskrivas fasta egenskaper eller kvalitéer baserat på handlingen. En person kan exempelvis komma att kallas för lögnare efter att ha ljugit en gång. Dessa benämningar fungerar sedan som ett uttryck för personens egenskaper och kvalitéer. Här inkluderas även tillskrivningar av naturliga eller övernaturliga egenskaper så som styrka, list, intelligens och magi. Sammansättningen av två människor vars egenskaper är ämnade att vara exakta motsatser är också ett viktigt sätt att tillskriva någon fasta kvalitéer på, då dessa blir både överdrivna och fixerade genom motstånd. Den femte tropen observeras genom tillskrivning av *känslor* vilket ofta sker i anknytning till tillskrivning av motiv. Berättare tillskriver centrala karaktärer olika känslor då dessa avsevärt påverkar läsarens förståelse för karaktärernas handlingar. Tillskrivning av en *enighet*, den sjätte tropen, innebär att någon sätts i ett fack för en hel grupp av människor. Ett exempel där en person tillskrivs enighet är “han är en man som alla andra”. Den sjunde tropen, tillskrivning av *verkan*, kan kopplas till tillskrivningar av motiv och handlar om att något som är “overksam” ändras till att bli “verksam”, med andra ord något som går från att vara passivt till aktivt. Till sist innebär den åttonde tropen *lyckosam betydelse* att en händelse tillskrivs bero på något övermänniskt.

3.5 Analysens tillvägagångssätt

3.5.1 Insamling av empiriskt material

I insamlingen av empiriskt material fördelades de utvalda massmediakanalerna som beskrivits i metoden för urval, mellan författarna på så vis att minst två författare studerade och hämtade data från respektive nyhetsutgivare, detta för att undvika en ensidig tolkning. Den initiala empiriinsamlingen gjordes med hjälp av sökverktyget och databasen Retriever mediearkivet. Retriever mediearkivet är nordens största digitala nyhetsarkiv och samlar nyheter och artiklar från tryckta och digitala redaktionella medier, samt radio och TV (Retriever, u.å.). Mediearkivet valdes som sökverktyg för att få fram all befintlig digital och tryckt press från de utvalda nyhetsutgivarna innehållande sökordet Greta Thunberg. Inom den angivna tidsperioden insamlades representativa citat från olika nyhetsartiklar för framställningen av Greta Thunberg. Sökningen genomfördes med en öppen utgångspunkt för att få med så mycket information som möjligt gällande framställningen och sättet att tala om henne.

För att ha ett rikligt material att studera används både tryckt och digital press och vi blev prenumeranter på tidningarnas hemsidor för att få fullständig tillgång, vilket även var en metod för att skapa en bred och rättvisande bild inom urvalsramen. Under insamlingen av empiriskt material var vi uppmärksamma på återkommande ord och sätt att benämna henne och markerade detta för oss själva löpande. Insamlingen pågick till dess att vi upplevde en mättnad av återkommande benämningar och framställningar gällande Greta Thunberg (Bryman & Bell, 2017). Totalt gjordes tre omgångar av empirisökningar innan vi fann mättnad kring den information som fanns. Efter varje insamlingsomgång av empiri genomfördes även en enklare reducering då bland annat likasägande citat rensades bort.

En diskussion som behöver föras kring insamlingen av empiriskt material är hur författarnas roll som forskare påverkar studien. Varje individ har en viss förståelse, uppfattningar och erfarenheter, samt fördomar, som påverkar den individuella tolkningen av texter (Boréus & Borgström 2018). Vi har kommit fram till att författarnas förståelse och åsikter kan ha påverkat valet av det empiriska materialet och det är därför som vi beslutade att minst två av författarna skulle vara ansvariga för insamlandet av det empiriska materialet från respektive massmedial kanal.

3.5.2 Analysprocessen

Efter att det empiriska materialet insamlats har vi utgått från Peter Svenssons (2019) förslag på en arbetsgång i fem steg för att genomföra en diskursanalys. Det första steget är att bekanta sig med det empiriska materialet, vilket gjordes genom att samtliga författare läste och bekantade sig med de olika artiklarna och citaten som valts ut från de olika massmediala kanalerna. Detta säkerställde att samtliga författare var väl insatta i alla empiriska källor och dess framställningar (Svensson, 2019). Det andra steget är att organisera det empiriska materialet, vilket utfördes enligt Svenssons förslag om att organisera efter en given tidslinje. Således organiserades textmaterialet i datumordning från det första citatet till det sista baserat på publiceringsdatum. Även tidningens namn, författare, titel för artikeln samt hämtningsdatum inkluderades i organiseringen för att säkerställa att ett mångsidigt empiriskt material valdes ut. Enligt Svensson är organisering efter en tidslinje en metod för att fånga utvecklingen av exempelvis ett meningsutbyte, vilket i denna studie liknas med utvecklingen av svensk massmedias framställning av Greta Thunberg. Redan här antecknades preliminära analysidéer om att framställningen har förändrats över tid, något som Svensson uppmuntrar till (Svensson, 2019).

Det tredje steget är närläsning, vars syfte är att inte bara beskriva vad som sägs utan att tolka texterna. Här följdes Svensson råd om att upprepa frågan “vad sker här” för varje citat. Detta var en tidskrävande process men värdefull för att kunna tolka diskursen och studiens resultat. Tack vare närläsningen möjliggörs att oförväntade detaljer och aspekter kan upptäckas (Svensson, 2019). Här användes även Gabriels (2011) poetiska troper som till viss del hör ihop med närläsning, som ett tolkningsverktyg för att urskilja tillskrivningar som görs i texterna samt se hur dessa förändras över tid.

Efter närläsning följde tematisering, vilket är ett sätt att sammanfatta det som upptäckts i det empiriska materialet (Svensson, 2019). Som tidigare nämnts var något som tidigt upptäcktes att sättet att framställa Greta Thunberg har förändrats över tid, därför valdes teman som speglar detta. Etiketterna blev således; Greta Thunberg som den 15-åriga flickan, Greta Thunberg som den beslutsamma klimataktivist, samt Greta Thunberg som den karismatiska ledaren. Respektive etikett går att associera till det identifierade sättet att framställa och tala om henne under en viss tidsperiod. På grund av ett omfattande empiriskt material valdes utöver de tre övergripande teman

även tre underkategorier för att strukturera det empiriska materialet ytterligare. Underkategorierna baserades på framträdande sätt som framställningen har skett genom. Likt teman, valdes dessa underkategorier ut baserat på vad som bäst sammanfattade det som upptäcktes i det empiriska materialet. Underkategorier som valdes ut grundas i första delen hur hon är, i andra delen vad hon gör och vad hon åstadkommer och till sist utifrån en kritisk bild.

Efter tematiseringen och innan det sista steget, gjordes en andra omfattande reducering. Här reducerades citaten efter vad som ansågs intressant och trovärdigt, samt vad som bäst förklarade och representerade temat. Det femte och sista steget som Svensson rekommenderar är kontextualisering, detta innebär att den analyserade texten återplaceras i den kontext de ursprungligen blev hämtad från. I linje med Svensson (2019) har vår utgångspunkt varit att kontextualiseringen inte handlar om att identifiera eller att pådyvla ett sammanhang, utan om att förankra en kontext till den analyserade texten. Därav skrevs i detta steg till beskrivningar som återspeglar kontexten i de fall författarna ansett detta vara nödvändigt för att skapa förståelse och en trovärdig bild för läsaren. Genomgående i analysprocessen har författarnas utgångspunkt varit att skapa en trovärdig och intressant analys. Således har vi valt att inkludera flera exempel och citat för att styrka de argument och antaganden som görs. Samtidigt har vi försökt att inte fokusera på det självklara eller uppenbara som beskrivs i texterna utan fokuserat på att tolka något nytt och intressant.

3.6 Kvalitetsbedömning

All typ av forskning måste vara trovärdig för att få genomslagskraft samt anses erhålla hög kvalitet. Samtidigt är det speciellt viktigt för en kvalitativ studie då den skiljer sig från dominerande föreställningar om vetenskap (Ahrne & Svensson, 2015). En viktig del för att skapa trovärdighet innefattar forskningstextens transparens (Ahrne & Svensson, 2015). Vi har lagt stor vikt vid att försöka beskriva så tydligt som möjligt i metoden hur studien har byggts upp samt hur materialet har hämtats in, bearbetats och analyserats. Dessutom förhåller vi oss genomgående kritiskt till de val vi har gjort, genom att beskriva tänkbara begränsningar som våra val inneburit snarare än att

försöka dölja dessa. Genom en precis beskrivning av analysprocessen ämnar vi att ytterligare bidra till hög transparens.

Ett annat vanligt sätt att göra kvalitativa studier mer trovärdiga är att använda sig av triangulering, vilket innebär att studieobjektet studeras från olika metoder, forskare eller teoretiska perspektiv. Målet är att kunna identifiera liknande resultat med olika angreppssätt (Ahrne & Svensson, 2015). Via att studera det insamlade materialet från olika teorier inom karismatiskt ledarskap samt utifrån en socialkonstruktionistisk syn på ledarskap kunde en typ av triangulering skapas via dessa olika perspektiv. Vidare har insamlandet av material och analysen genomförts av samtliga fyra forskare i denna studie, där alla haft olika perspektiv men identifierat liknande mönster som implicerar triangulering och höjer studiens trovärdighet. Samtidigt bör betonas att nackdelen med triangulering är att empiriskt material enkelt granskas med målet att hitta en förklarande sanning till ett fenomen (Ahrne & Svensson, 2015). Medvetenheten om detta har gjort att vi inledningsvis inte har haft ett uttalat mål om att försöka identifiera liknande resultat, utan efter att vi har sammanfogat våra olika synsätt samt olika teorikopplingar kunnat konstatera att vi har identifierat liknande mönster. Därmed har vi i efterhand kunnat konstatera att en triangulering skapats, som förhöjer studiens trovärdighet.

Ytterligare en aspekt som berör studiens kvalitet och kan tänkas hänga samman med trovärdigheten är möjligheten till generaliserbarhet. Studien ämnar inte att likt kvantitativ forskning kunna generalisera hur någonting är utifrån ett stickprov, utan fokuserar på att skapa en form av överförbarhet till andra områden och miljöer då det höjer studiens relevans samt kvalitet (Ahrne & Svensson, 2015). Samtidigt är vi medvetna om att det inte finns givna skäl till varför våra resultat nödvändigtvis instämmer i andra situationer, men ämnar göra vår studie så överförbar som möjligt. Genom att inkludera olika typer av massmedia i vårt urval såsom dagspress, kvällspress och en näringslivsinriktad tidning samt TV studeras olika miljöer, vilket försiktigt höjer generaliserbarheten (Ahrne & Svensson, 2015). Allmänna tendenser inom konstruktionen av Thunbergs ledarskap, blir tydligare än om endast en typ av massmedia valts. Genom att fokusera på framställandet av Thunbergs ledarskap genom diskursanalys, möjliggörs att andra studieobjekt enkelt hade kunnat studeras med liknande analysmetod, vilket gör studien mer generell samt implicerar en analytisk generalisering. Greta Thunbergs unikiteten gör studien ytterst intressant, men bidrar samtidigt till en begränsad möjlighet att hitta liknande studieobjekt som resultaten kan

överförs till och jämförs mot. Däremot finns en tydligt teoretisk generaliseringsmöjlighet, då en överföring och jämförelse till allmänna studier om karismatiskt ledarskap är möjliga, eftersom vi fokuserat på vad framställningen av Thunberg i stort är ett exempel på (Ahrne & Svensson, 2015).

Slutligen, genom att vi agerat i god tro och försökt vara så transparenta som möjligt genom att redogöra för alla urval, analysmetodik samt samtliga steg i vår analysprocess ämnar vi uppnå kriterierna för trovärdighet (Bryman & Bell, 2017).

4. Empiri och analys

I följande kapitel kommer utvalda publikationer från svensk massmedia som exemplifierar massmedias framställning av Greta Thunberg att analyseras. Efter att det empiriska materialet samlats in och organiserats konkluderades tre stycken tidsperioder då vi såg tydliga förändringar i den generella framställningen samt diskursen gällande vårt studieobjekt. Analysen är därefter strukturerad i tre delar enligt en tidslinje. Brytpunkter mellan de olika delarna har definierats efter att sättet att tala om henne har ändrats. Benämningarna på tidsperioderna 'Greta Thunberg som den 15-åriga flickan', 'Greta Thunberg som den beslutsamma klimataktivsten' och 'Greta Thunberg som den karismatiska ledaren', har samtliga utformats och baserats på belysta framställningar som presenteras i empirin nedan. Första brytpunkten är december 2018 och den andra är augusti 2019, när diskursen om Greta Thunberg i stort förändras. Vidare sorteras varje tidsperiod utifrån tre olika teman. Första temat belyser vem hon är, där massmedia beskriver hennes person samt hennes egenskaper. Andra temat belyser vad hon gör och åstadkommer, där hennes beteende och handlingar beskrivs samt de bedrifter som hon anses åstadkomma. Tredje temat lyfter kritiska framställningar som riktas mot henne under tidsperioden.

4.1. Greta Thunberg som den 15-åriga flickan

I den första delen undersöks hur Greta Thunberg framställs från augusti 2018 fram till december 2018. Framträdande beskrivningar som används för att framställa henne anspelar på att hon är ett barn vilket även speglar rubriken för denna tidsperiod.

4.1.1 Det tystlåtna barnet

Inledningsvis framgår av de studerade texterna att Greta Thunberg återkommande framställs utifrån sin ålder, varav hennes unga ålder framhävs varpå bilden av henne som ett barn förmedlas. Vanligen görs framställningen av hennes ålder i form av en siffra eller genom benämningen av flickan (Wigen, 2018; Hemsidan Svenska Dagbladet, 22 augusti 2018; Roos, 2018; Derblom Jobe, 2018; Adolfsson et al., 2018, s. 27). Exempel på två tidiga framställningar av Greta Thunberg som visar på detta gjordes av Svenska Dagbladet och Roos enligt citaten nedan.

Greta Thunberg är 15 år och djupt engagerad i klimatfrågan. Därför skolstrejkar hon utanför riksdagshuset i Stockholm och tänker fortsätta med det fram till valet. (Svenska Dagbladet, 22-08-2018)

I 15 dagar strejkade flickan med flätor från skolan för klimatets skull och blev omskriven över världen. (Roos, Expressen, 19-09-2018)

Thunberg framställs vara en flicka hängiven klimatfrågan. Sättet att belysa hennes ålder genom en siffra eller vid benämningen av flickan, indikerar för att hennes ålder har betydelse för det hon gör. Vidare görs tolkningen att sättet att tala om Thunberg utifrån hennes utseende innan hennes bedrifter benämns, flyttar fokus från den faktiska handlingen till att först och främst framställa Thunberg som ett barn. Beskrivningen utifrån ålder bidrar till det dominerande sättet att tala om henne under denna tidsperiod, som ett barn. Ett annat exempel på en framställning av Thunberg utifrån ålder samt som ett barn följer nedan.

"Skolstrejk för klimatet." Det är parollen när Greta Thunberg, 15, skolkar utanför riksdagen tillsammans med många andra. Greta, som är dotter till paret Svante Thunberg och Malena Ernman, har fått mycket uppmärksamhet och stöd. (Adolfsson et al., Aftonbladet, 26-08-2018, s. 27)

Återigen benämns hennes ålder i form av en siffra. Vidare genom att Greta Thunberg betonas vara dottern till föräldrarna Thunberg och Ernman, skapas en framställning av henne som en dotter till två vuxna, snarare än en självständig individ med eget driv och engagemang. Benämmandet av Thunbergs föräldrar i framställningen av Greta Thunberg blir ett återkommande tema för denna tidsperiod, vilket återigen bidrar till den dominerande framställningen av Thunberg som ett barn.

Ett annat exempel för hur detta framställs är genom en journalists fråga till Thunberg när hon första dagen sitter utanför riksdagen och skolstrejkar för klimatet, "*Vad säger dina föräldrar?*" (Hemsidan Svenska Dagbladet, 22 augusti 2018). Genom att denna fråga ställs och lyfts upp i artikeln framställs en tvivlan över Greta Thunbergs legitimitet och förstärker framställningen av Thunberg som ett barn beroende av sina föräldrar. I vissa fall tolkas till och med modern som huvudrollsinnehavaren i texterna, vilket framställs enligt citatet nedan.

Bakom står en stolt mamma Malena Ernman, rikskänd operasångerska och klimatdebattör, som dock väl känner den tuffa baksidan av dotterns kamp. (Roos, Expressen, 19-09-2018)

Beskrivningen av att det finns en stolt mamma med i bilden bidrar återigen till framställningen av Thunberg som ett "vanligt" barn beroende av föräldrar. Genom benämningarna av mamma och dotterns skapas även tydliga kontraster av en vuxen och ett barn i framställningen.

Utöver att Thunberg främst framställs som ett barn, beskrivs även i detta tidiga skede vissa andra egenskapsrelaterade delar av hennes personlighet i massmedias framställningar. Bland annat skapas en bild av henne som en lugn person, vilket exemplifieras av citaten nedan.

Hon väcker uppmärksamhet där hon sitter, stillsamt ätande lite frukt. Intill henne står ett plakat med texten "Skolstrejk för klimatet". (Svenska Dagbladet, 22-08-2018)

Det jag ville uppnå med strejken var att få uppmärksamhet i media och att det skulle skrivas om klimatfrågan. Det har jag lyckats med lite i alla fall, säger Greta Thunberg lite blygsamt. (Andrée, Aftonbladet, 10-09-2018)

Genom citatet från Svenska Dagbladet ovan gör journalistens ordval att Thunberg framställs om en lugn person. En liknande framställning görs i citatet från Andrée där Thunberg beskrivs som *blygsam*, vilket bidrar till den generella framställningen av Thunbergs som en något inåtvänd person. Från massmedias beskrivningar av Thunberg i form av orden *stillsamt* och *blygsam*, tolkas i sin tur framställningen av henne som tystlåten. Således förmedlas inledningsvis inte bara framställningen av Thunberg som ett barn, utan vidare som ett lugnt och tystlåtet barn. Intressant är att detta är ett språk som kommer att förändras markant i senare tidsperioder.

Utöver att tala om Thunberg som ett stillsamt och tystlåtet barn, identifieras av det empiriska materialet att hon även tidigt framställs som annorlunda. Bland annat framställs hennes Aspergers syndrom göra henne annorlunda. Nedan följer ett exempel på hur denna framställning skapas enligt citatet nedan, där Thunbergs egen syn på autism belyses samt att Thunbergs annorlunda egenskaper uppmärksammas av journalisten.

Thunberg: Jag tror på många sätt att det är vi autistiska som är de normala och alla de andra som är ganska konstiga /.../ Urisman Otto: Många skulle vara nervösa. Vad har du som inte andra har? Thunberg: Jag vet inte. Situationer som andra anser stressande, tycker jag inte alls är stressande. Jag kan hålla mig lugn väldigt lätt. (Urisman Otto, Dagens Nyheter, 30-11-2018)

Att uppmärksamma Thunbergs egenheter genom att ställa frågan “*vad har du som inte andra har*”, tolkas som ett sätt att förmedla en bild av henne som annorlunda sett till mängden. Vidare framställs i texten ovan, genom beskrivningen av Thunbergs eget uttalande, att diagnosen Aspergers syndrom kan ses som en tillgång hos Greta Thunberg, något som den kritiska framställningen kommer motsätta nedan.

4.1.2 Greta Thunbergs skolstrejk väcker uppmärksamhet

I den första perioden beskrivs att Greta Thunberg skolstrejkar, en aktion som vidare beskrivs väcka uppmärksamhet. I massmedia framställs även varför hon gör detta, alltså ett motiv som ligger bakom, att hon kämpar för ett bättre klimat. I nedan citat framgår exempel från när Thunberg började sin resa sittandes utanför Riksdagshuset.

Greta, 15, skolkar - för miljöns skull /.../ Tonåringen Greta Thunberg tycker inte att folk tar klimatet på allvar. Därför ska hon skolstrejka fram till valdagen. (Wigen, Aftonbladet, 21-08-2018)

Greta, 15, sittstrejkar för klimatet /.../ Den 20:e augusti inledde 15-åriga Greta Thunberg från Kungsholmen i Stockholm sin alldeles egna strejk. Fram till valet kommer hon att skipa skolan för att sitta framför Sveriges riksdag och protestera mot att klimatfrågan inte prioriteras högre. (Derblom Jobe, SVT Nyheter, 10-09-2018)

Motivet som förmedlas i texterna ovan är att hon kämpar för ett bättre klimat, vilket vidare kan tolkas tillskriva att Greta Thunberg har moraliska värderingar eftersom klimatet på jorden spelar en avgörande roll för världens framtida generationer. Thunberg framställs således vara en tonåring som uppoffrar sig för klimatet, då hon beskrivs ha gjort ett aktivt val att inte gå till skolan. Således

görs tolkningen att hon sätter sin utbildning på spel för klimatets skull. Utifrån citaten går det att urskilja flertalet saker som beskriver vad hon gör; skolstrejkar, skolkar, äventyrar sin utbildning, väcker uppmärksamhet för klimatet, protesterar sittandes samtidigt som hon står upp mot ansvarslösa vuxna och skuldbelägger dem för de negativa klimatförändringarna. Att hon beskrivs sitta ner och protestera, bidrar till framställningen av Thunberg som en lugn och stillsam person. Även Adolfsson et al. (2018) beskriver i första citatet nedan att Thunberg genom sin skolstrejk "skolkar för klimatet", samtidigt som de likt andra framställningar även belyser hennes kända föräldrar.

Vad? Skolkar för klimatet. "Skolstrejk för klimatet." Det är parollen när Greta Thunberg, 15, skolkar utanför riksdagen tillsammans med många andra. Greta, som är dotter till paret Svante Thunberg och Malena Ernman, har fått mycket uppmärksamhet och stöd. (Adolfsson et al, Aftonbladet, 26-08-2018, s.27)

Har fått sällskap av fler strejkare /.../ Efter att ha blivit uppmärksam i flera olika nyhetsmedier och i sociala medier har Gretas aktion redan fått effekt, bara efter första dagen. – Igår satt jag helt själv, i dag är det andra här också. Det är inga jag känner, säger Greta Thunberg. (Derblom Jobe, SVT Nyheter, 10-09-2018)

Första citatet ovan är hämtat från Aftonbladets nyhetslista "de nio det snackas mest om" där Greta Thunberg listats som nummer sju. Samma citat visar att massmedia redan sex dagar efter hennes första skolstrejk omskriver henne som en omtalad person och genom att ta med henne på nyhetslistan, framställs hon än mer väcka uppmärksamhet. Även andra citatet framställer att Thunberg fått uppmärksamhet i massmedia. Dessutom skriver både Adolfsson et al. och Derblom Jobe att Thunberg skolkar med många andra samt att hon har fått mycket uppmärksamhet och stöd, vilket skapar en framställning av att Thunbergs budskap och agerande har fått effekt och tycks inspirerar andra att skolstrejka. Dock finns det en viss motsägelse i framställning genom ordvalet *skolkar* som används av Adolfsson et al, som visat sig användas återkommande under denna tidsperioden. Denna beskrivning av hennes engagemang tolkas som ett sätt att framställa att Greta Thunberg bryter mot skolplikten, vilket i sig inte är något som bör beundras. Dock finns det framställningar som har en annan syn på Thunbergs skolstrejkande, i denna period får Thunberg nämligen stöd från kända klimatförespråkaren Arnold Schwarzenegger som lyfter henne via

sociala medier, något massmedia väljer att belysa. Nedan är ett av många exempel som visar ett citat från Dagens Nyheter som uppmärksammar Arnold Schwarzeneggers twitterinlägg om Greta Thunberg drygt tre veckor efter första skolstrejken.

Häromdagen gjorde brittiska BBC ett inslag om Greta Thunberg, 15-åringen som fått stor uppmärksamhet de senaste veckorna på grund av sin skolstrejk för klimatet. Nu har klippet upptäckts och delats av ingen mindre än skådespelaren och politikern Arnold Schwarzenegger. /.../På Twitter skriver han: ”Jag älskar att se någon som inte bara klagar utan går ut och gör något åt saken. Du inspirerar mig.” Han passar också på att bjuda in Greta Thunberg till Wien och Austrian World Summit, ett klimatmöte som arrangeras årligen av den FN-stödda klimatorganisationen R20, som Arnold Schwarzenegger själv grundat. (Thurfjell, Dagens Nyheter, 09-09-2018)

I citatet ovan beskrivs Thunbergs kamp för ett bättre klimat och således tillskrivs ett motiv för hennes skolstrejk, då hon är missnöjd över att vuxna ej tar problemen på allvar och gör detta för klimatets skull. Vidare framställs hennes agerande ha effekter och väcka vidare uppmärksamhet, eftersom BBC har gjort ett inslag om henne och Schwarzenegger bjudit in henne till Austrian World Summit, hennes första klimatforum. Genom att associera Thunberg med Schwarzenegger och framhäva hans stöd samtidigt som han omnämns som *politikern* och *skådespelaren* samt skriva “ingen mindre än”, antyder journalisten att Schwarzenegger är någon av betydelse med högt anseende. Genom att Thunberg associeras med honom får hennes budskap och agerande därmed en slags bekräftelse och legitimitet men även lite stjärnglans från hans kändisskap. Att därtill koppla henne till ansedda BBC samt klimatforumet Austrian World Summit förstärker framställningen av att hennes skolstrejkande har väckt uppmärksamhet och ger henne ytterligare legitimitet. Det som hittills kan konstateras från denna tidsperiod är att Greta Thunberg framställs som ett barn som skolstrejkar och åstadkommer att hoten mot vårt klimat lyfts samtidigt som hon inspirerat fler barn och unga till att skolstrejka, eller ”skolka” som flera journalister väljer att beskriva det.

4.1.3 Den svaga och okunniga flickan

Något som blev tydligt efter att ha studerat det empiriska materialet är att det även framställs andra mer negativa bilder om Greta Thunberg som får plats i massmedia. Således blir det intressant att undersöka även de mer kritiska framställningarna av henne i varje period. Det som vidare kan konstateras är att i den första tidsperioden förmedlas betydligt färre kritiska framställningar jämfört med senare tidsperioder. Gemensamt för denna tidsperioden dock är att de kritiska framställningarna precis som de framställningar som lyfts ovan främst fokuserar på att hon är ett barn, vilket i dessa artiklar skildras som negativt. Citatet nedan är ett exempel där män med högerpolitisk inriktning i maktposition framställs som Thunbergs främsta kritiker. En framställning som kommer att reproduceras mer i nästkommande perioder.

Högermännen försöker tysta Greta Thunberg/.../ Hur får man högermän i maktposition att håna en ung, kvinnlig klimataktivist? Det är enkelt. Hon får komma till tals. /.../ I fredags sände så Rapport ett inslag om oljebolaget Preems utbyggnad av raffinaderiet i Lysekil. Greta Thunberg intervjuades, och var kritisk. Reaktionerna? Ursinne. "Det är alltså detta jag skall tvångsfinansiera, Svt Nyheter? Att lyssna på er klimatexpert - en tolvårig flicka?", twittrade Fredric Morenius, industriforskare engagerad i Medborgerlig samling. (Ericson, Aftonbladet, 12-11-2018)

I Ericsons artikel beskrivs män med högerpolitisk inriktning generellt vara negativa och kritiska mot Thunberg genom att ifrågasätta och håna henne, samt även vilja tysta henne (Aftonbladet, 2018). Genom att lyfta fram män med högerpolitisk inriktning i maktposition som motståndare till Thunberg framställs de och Thunberg vara två motpoler som underförstått har skilda åsikter gällande klimatet. I citatet indikeras även att Morenius är kritisk och upprörd, dels över att Thunberg får uttala sig om Preems utbyggnad, samt för att intervjun sändes i Rapport i SVT som han *tvångsfinansierar*. Främsta anledningen som framställs till att han inte tycks acceptera hennes uttalanden, pekar på det faktum att Thunberg framställs vara ett barn, *en tolvårig flicka* som han skriver. Här ses även tecken på en framställning av underminering utifrån det faktum att han benämner Thunberg som tolv år, när hon vid den aktuella tidpunkten var 15 år. Detta kan vara ett sätt att förstärka hennes unga ålder och vidare framställa henne som okunnig. Ett annat exempel

för hur den kritiska framställning av Greta Thunberg skildras i svensk massmedia, där återigen män med högerpolitisk inriktning målas upp som motpol och hennes främsta kritiker, följer enligt citatet nedan.

Man får aldrig acceptera att barn blir offer /.../ Av all osund psykologi som nu blivit en naturlig del av det politiska samtalet tar högermännens vrede mot Greta Thunberg priset. /.../ fullmäktigeledamot i Alingsås, driver en Twitterkampanj mot Greta Thunberg som bygger på att han anser att hennes förståelse av de svenska nivåerna av koldioxidutsläpp är felaktig. Thunberg har inte fel i sak, men det spelar ingen roll i de här sammanhangen. /.../ Den svenska altrightögern, med stark representation hos Moderaterna, prioriterar alltid aggressionen framför den politiska diskussionen. Det är därför denne Bessou skriver sådant som: "Om Gretas föräldrar hade skickat henne till skolan istället för gatan så kanske hon hade lärt sig det ..." och när han får mothugg: "Jaha! Så politiserade osanningar i riksTV blir ok när lögnaren är 15?" (Ullgren, Dagens Nyheter, 13-11-2018)

Journalisten ovan framställer likt tidigare citat att män med högerpolitisk inriktning riktar kritik mot Thunberg och att hon väcker starka känslor hos dem. Kritiken som beskrivs är återigen riktad mot att Thunberg är ett barn men angriper och ifrågasätter även hennes kunskap, genom att beskriva att Thunberg har anklagats för att ha fel i sak samt vara en lögnare. Således konstrueras framställningen av att Greta Thunberg är ett oskyldigt barn som har blivit offer för män med högerpolitisk inriktnings vrede. Genom att journalisten tar Greta Thunbergs parti och försvarar henne gentemot kritikern angående att hon har fel i sak och antyder att hon blivit ett offer, skapas framställningen av att hon behöver beskydd.

Vidare följer ytterligare ett exempel där Thunberg beskrivs som ett barn i en negativ bemärkelse. I detta citat lyfts Thunbergs diagnos vilket exemplifierar hur framställningen av Greta Thunberg som ett sjukt barn konstrueras, vilket skapar en motsägande bild gentemot vad som tolkats tidigare utifrån de mer positiva framställningarna. Denna framställning bidrar på så sätt till att förminska och underminera henne.

I början av hösten nämnde jag den "skolstrejkande" femtonåringen Greta Thunberg i en kolumn. Eller snarare tvärtom: jag nämnde henne inte vid namn. Inte heller hennes aktivistföräldrar. Det handlade inte om ett "osynliggörande". Det handlade om etik. En femtonåring är ett barn. /.../ En femtonåring med diagnosen Aspergers syndrom är ett barn med en diagnos. Att använda sig av ett barn med en diagnos i syfte att opinionsbilda är fel. Oavsett hur god saken är. (Hakselius, Expressen, 26-11-2018)

I artikeln antyds att diagnosen Aspergers syndrom är en nackdel och svaghet. Således implicerar denna kritiska artikel framställningen av Greta Thunberg som ett sjukt barn som inte bör vistas i rampljuset och vara en del av den offentliga debatten då hon inte är stark nog för det. Vidare görs tolkningen att den tidigare framställningen av Greta Thunbergs diagnos skulle vara till hennes fördel delvis osynliggörs i den generella framställningen av henne, till följd av den motsägande kritiska bilden. Till skillnad från tidigare kritiska citat som främst målar upp Thunberg som ett barn med okunskap om klimatet, riktar Hakselius kritik mot att det är oetiskt att använda barn i aktivism, särskilt barn med en diagnos. Hakselius framställer därmed att det finns personer som använder henne, just för att hon är ett barn, som ett verktyg i eget syfte att opinionsbilda. På så sätt förminkas Thunbergs egna engagemang och trovärdighet i framställningen då hon beskrivs som ett barn med diagnos som utnyttjas av vuxna.

4.1.4 Poetiska troper i den första tidsperioden

Genom att applicera Gabriels (2011) poetiska troper på framställningen av Thunberg under den inledande tidsperioden kan den generella diskursen, det vill säga hur massmedia i stort talar om henne, tolkas utifrån ett fokus på meningsskapande. Svensk massmedia tillskriver Thunberg *fasta egenskaper* genom att vid upprepade tillfällen framställa henne som tystlåten och blygsam, vilket konstruerar en bild av att hon är ett omärkvärdigt och lugnt barn utan indikationer på unika karaktärsdrag. Samtidigt målas en annan bild upp av henne då hon tillskrivs andra fasta egenskaper genom hennes diagnos vilket gör henne annorlunda men antyder fortfarande inte på unika egenskaper. Även kritikerna tillskriver Thunberg fasta egenskaper då de målar upp en annan bild av henne som ett okunnigt och sjukt barn, även om den framställningen är långt ifrån den dominerande bilden. Detta gör de genom att ifrågasätta hennes kunskap, kalla henne för lögnare

och framställa henne som ett skört barn med diagnos vilket i detta sammanhang inte ses som en unik egenskap.

Vidare, tillskrivs ett *motiv* bakom Thunbergs ageranden. Svensk massmedia framställer motivet vara att kämpa för ett bättre klimat, väcka uppmärksamhet och ställa vuxna till svars. Tillskrivning av vad som kan anses vara ett gott motiv, att uppmärksamma klimatet och förbättra det, hjälper till att skapa bilden av Thunberg som en god person med moraliska värderingar som har ett gott ändamål. Det i sin tur gör att hennes skolkande i stort godtas och accepteras i massmedia.

Dessutom framställer svensk massmedia Thunbergs åstadkommanden genom att tillskriva *kausalsamband*, då uppmärksamheten för hennes skolstrejk beskrivs ha inspirerat andra barn och ungdomar att gå i hennes fotspår. Genom att tillskriva kausalsamband beskrivs Thunbergs agerande ha effekter vilket anspelar på att hon har ett inflytande, även om inflytandet i det här skedet är att få andra barn att skolka.

I denna period konstrueras således olika bilder av Thunberg där den dominerande bilden är den av ett tystlåtet och lugnt barn som skolstrejkar för klimatet och väcker uppmärksamhet. Jämfört med den kritiska bilden som framställer henne som ett sjukt och okunnigt barn.

4.2 Greta Thunberg som den beslutsamma klimataktivist

I den andra delen av analysen undersöks hur Greta Thunberg framställs från december 2018 fram till augusti 2019. Till skillnad från tidigare framställning där fokus har varit på Thunberg som ett barn, ligger fokus i denna tidsperiod på framställningen av Thunberg som ett fenomen och som en miljöaktivist.

4.2.1 Den övertygande symbolen

I den här tidsperioden förändras framställningen av Greta Thunberg i svensk massmedia. Skildringar utifrån hennes ålder samt reproduktionen av henne som tystlåten och blygsam blir allt mindre synliga, istället är det andra framställningar som sätts i centrum. Ett nytt kännetecken för

den generella framställningen av Greta Thunberg är att beskriva henne som ett fenomen, vilket görs i flertalet svenska massmediala kanaler under denna tidsperiod (Savina, 2019; Jansson, 2019; Aftonbladet, 31-03-2019 & Expressen, 23-04-2019).

Två exempel för hur detta utspelar sig i svensk massmedia följer enligt citaten nedan.

Fenomenet Greta Thunberg: Från ensam skolstrejkare till följarskara på miljoner. (Savina, SVT Nyheter, 15-03-2019).

Fenomenet Greta är däremot en perfekt story. Hon är den oskyldiga flickan som står upp mot en ansvarslös vuxenvärld. Med sin handskrivna skylt och sin gula regnjacka har Greta Thunberg blivit en symbol i sig. (Kronqvist, Expressen, 23-04-2019)

Att utskrivet beskriva Thunberg som ett fenomen tolkas initiera en bild av att Thunberg är någon utöver de vanliga. I citatet av Kronqvist görs en liknelse av Thunberg vid en sorts symbol, utifrån hennes simpla stil med regnjacka och handskrivna skylt, vilket kommer att bli ytterligare ett kännetecken för framställningen av Thunberg. Vid en närmare inläsning av citatet av Kronqvist tolkas framställningen av två extremer i form av oskyldig flicka mot en ansvarslös vuxenvärld. Beskrivningen av henne som flickan som vågar stå upp mot vuxna, skapar bilden av henne som unik i jämförelse med hennes jämnåriga. Vidare tolkas från citatet ovan att Greta Thunberg beskrivs som ett fenomen för att hon är en *perfekt story*. Således att en oskyldig flicka som plötsligt vågar stå upp mot ansvarslösa vuxna, är en bra början för att bygga en berättelse. Vilket även stämmer bra överens med den analys som konstaterats hittills, att hon gått från beskrivningen av *den oskyldiga flickan* i tidsperiod ett, till att nu ställa en ansvarslös vuxenvärld till svar.

Framställningen av Greta Thunberg som någon utöver de vanliga i form av en symbol eller någon unik, blir ett annat övergripande kännetecken för framställningen av Thunberg under våren 2019. Exempel för detta följer enligt citaten nedan.

Det Greta Thunberg satt igång är unikt. (Wolodarski, Dagens Nyheter, 2019-04-28).

Greta Thunberg är en symbol och en talesperson för klimatfrågan.
(Lund Michaelsen, Dagens Industri, 25-05-2019).

Greta Thunberg är utan tvekan, vår tids viktigaste ledare. När Greta Thunberg talar lyssnar världen /... Greta Thunberg är på väg att bli vår världs frälsare. (Boisen, Aftonbladet, 15-03-2019)

Ovan förmedlas framställningen av Greta Thunberg som unik genom användningen av orden *unik*, *symbol* eller som *vår världs frälsare*. Samtliga citat understryker även vad som konstaterats tidigare, att hon framställs vara unik jämfört med jämnåriga. Från användningen av orden fenomen, unik, symbol och frälsare kan vidare tolkas att massmedia skapar en framställning av Greta Thunberg som en supermänniska. Ett annat exempel på en liknande framställning görs i citat nedan där den tyske ärkebiskopen Heiner Koch jämför Greta Thunberg med Jesus efter ärkebiskopens uttalande om klimatdemonstrationerna.

Tysk biskop jämför Greta Thunberg med Jesus. /.../ “Det påminner mig lite om den bibliska episoden om Jesu intåg i Jerusalem”, säger ärkebiskopen enligt Die Welt. /.../ Enligt Koch går det att skönja likheter med den hjältestatus som Greta Thunberg uppnått i vissa kretsar. Samtidigt vill han inte gå så långt att kalla henne för en ny Messias. (Kuronen, Dagens Nyheter, 13-04-2019)

I citatet associeras och jämförs Thunberg med Jesus och Thunberg tilldelas således “hjeltestatus”. Av detta tolkas framställningen av henne inte bara som unik, utan vidare som en extraordinär människa med följare, då Jesus var övermänsklig och har följare över hela världen. Vidare att jämföra Thunberg med Jesus, som är en religiös symbol och ledare för flera religioner, insinueras därmed att även Thunberg är ett fenomen med hängivna följare som ser upp till henne. Vidare i citatet konstrueras även en motsägelsefull bild då ärkebiskopen sedan uttryckligen säger att Thunberg inte är någon ny Messias. Det bör förtydligas att detta är en intressant bild av flera i vad som framställs gällande Greta Thunberg under tidsperioden. Dock görs tolkningen att beskrivningen av Greta Thunberg som övermänsklig med hängivna följare inte tillhör den generella diskursen under tidsperioden. Utan det som underförstått kan tolkas och även sammanfattar det empiriska materialet under denna tidsperiod var tydligt att Greta Thunberg framställs som ett fenomen och hjälte.

Thunberg beskrivs även ha nya karaktärsdrag jämfört med den första tidsperioden, vilket även lyfts av Dagens Nyheter “*Dessutom har hon genomgått en omvälvande personlig förändring*” (Urisman Otto, Dagens Nyheter, 2019-06-14). De nya personlighetsdragen som frekvent omnämns under denna tidsperiod är beslutsam och övertygande (Nevéus & Loewe, 2019; Jansson, 2019; Urisman Otto, 2019; Bolling, 2019). Ett intressant exempel på hur detta framställs är genom Svenssons jämförelse av Greta Thunberg med Pippi Långstrump.

Det finns tydliga paralleller mellan världens starkaste flicka och världens mest inflytelserika klimataktivist. (Svensson, Dagens Nyheter, 15-03-2019)

Känt för många är att Pippi Långstrump uppfattas som en beslutsam och övertygande karaktär, genom att jämföra Greta Thunberg med henne, tillskrivs även Greta Thunberg Pippi Långstrumps egenskaper. Ett annat exempel för hur framställningen av de nya karaktärsdragen utspelar sig är Nevéus och Loewes (2019) jämförelse av Thunberg med sjökaptenen och människorättsaktivisten Carola Rackete. Rackete gick emot de italienska myndigheterna och beslutade att föra in 42 flyktingar i italiensk hamn då hon var allvarligt orolig för flyktingars hälsa, varpå hon arresterades efteråt. Nevéus och Loewe beskriver Rackete som en global ikon och hatobjekt och påpekar att sjökaptenen inte sällan jämförs med klimataktivisten Thunberg.

Så här skriver ledarskribenten Kia Vahland i Süddeutsche Zeitung: ”Unga, idealistiska och energiska kvinnor träder fram på världsscenen, hatade av vissa och avgudade av andra, av samma anledning: deras beslutsamhet.” (Nevéus & Loewe, Dagens Nyheter, 11-07-2019)

Ovan citat skapar en framställning av Thunberg som ung, energisk, idealistisk och beslutsam. Vidare antyds att deras beslutsamhet skapar två läger, ett med anhängare som dyrkar och avgudar Thunberg och ett med motståndare som avskyr henne. Ett exempel för hur hennes övertygelse framställs görs i nedan utdrag från en krönika av Wolodarski, där han jämför Greta Thunberg, som han även benämner för klimataktivist, med förintelseöverlevaren och människorättsaktivisten Héidi Fried.

Greta Thunberg och Héidi Fried debatterar helt olika saker, och det är nästan 80 år mellan dem. Men de förenas av en vilja och övertygelse som är urstark. De har mycket gemensamt. /.../ Det är idioti att avfärda deras röster med att de är för unga eller för gamla – eller att de inte menar vad de säger. Det är precis vad de gör. Och de väljer självmant, utan instruktioner från andra, att ta till orda i vår tids avgörande frågor. (Wolodarski, Dagens Nyheter, 17-03-2019)

Citatet visar på en personlighet hos både Fried och Thunberg med urstark vilja och övertygelse, samt att de står upp och tar till orda i avgörande frågor för mänskligheten. Wolodarski påpekar även att Thunberg är en person med en stark egen vilja och initiativförmåga och som för sin egen talan utan att vägledas eller regisseras av andra. Vidare indikerar journalisten på att Thunberg bör tas på allvar och att det är fel att ignorera henne genom att indirekt kalla de som avfärdar Thunbergs röst för idioter. Intressant är att Thunbergs ålder inte bara utelämnas i citatet, utan framställs vara irrelevant. Genom att Thunberg jämförs och liknas med de omtalade människorätsaktivisterna Carola Rackete och Héidi Fried vars handlingar och budskap grundar sig i moraliska värderingar, skapas en bild av att även Thunberg innehar moraliska värderingar vilket är ett kännetecken för *Klassiskt karismatiskt ledarskap* enligt uppsatsens modell.

Intressant är att framställningen utifrån ålder har avtagit i och med framväxten av de nya beskrivningarna och således görs tolkningen att ålder inte längre är centralt i den generella framställningen av Greta Thunberg i denna tidsperiod. Ett avslutande citat som styrker flera av ovanstående argumenten följer nedan, där tydliga förändringar i Thunbergs personlighetsdrag skildras.

Då: En tystlåten, närmast inåtvänd femtonåring som under långa stunder satt ensam med en bok under fredagarnas strejker.

Nu: En ung kvinna med stadigare blick, som enbart tar internationella möten med personer på statschefers nivå. (Urisman Otto, Dagens Nyheter, 2019-06-14)

I citatet exemplifieras hur sättet att tala om Greta Thunberg generellt inom massmedia har förändrats. Exemplet belyser att *då* beskrevs Thunberg som en tystlåten, inåtvänd, ensam

femtonåring med en bok i handen, vilket styrker vad som tidigare konstateras, att Thunberg inledningsvis främst framställdes utifrån sin ålder samt kännetecknen så som blygsam, tystlåten och stillsam. Vidare framställs att *nu* är Thunberg inte längre ett barn utan en ung kvinna som inte längre bara strejkar på gatan utan enbart godtar internationella möten med makthavare. Vidare antyder hennes *stadiga blick* att hon framställs som mer om självsäker. Vidare styrker detta bilden av hennes som beslutsam, än mer av att hon beskrivs vara selektiv i vilka möten hon accepterar och inte. Underförstått kan även tolkas att hennes förmåga att tala och kommunicera framställs ha förbättrats, då hon *nu* beskrivs delta i flertalet stora internationella möten utgörande av stora makthavare och *då* beskrevs som en inåtvänd femtonåring.

4.2.2 Greta Thunbergs ungdomsrörelse påverkar

Under den andra tidsperioden skiljer sig massmedias framställning gällande vad Thunberg gör och vad hon åstadkommer från tidigare. Nu beskrivs hon genom en mer seriös ton leda en ungdomsrörelse för klimatet och framställs både influera och påverka människor runt om i världen. Exempel för hur massmedia framställer Greta Thunbergs engagemang genom en mer seriös ton är genom beskrivningen av henne som skaparen av en rörelse samt som en klimat- och miljöaktivist (Aftonbladet, 31-03-2019; SVT Nyheter, 24-03-2019; Jansson, 2019; Wigen, 2019). Två exempel för hur detta utspelar sig följer enligt citaten nedan.

Genom sin uppmärksammade skolstrejk för klimatet har hon skapat en rörelse världen över. Skolstrejker har nu efter hennes exempel genomförts på flera platser i olika länder. (Svenska Dagbladet, 03-12-2018)

Det började med en skylt utanför Sveriges riksdag. Nu har miljöaktivisten Greta Thunberg blivit en världskändis och har över en miljon följare på sociala medier. (Jansson, Svenska Dagbladet, 07-04-2019)

Utifrån citatet från Svenska Dagbladet kan det tolkas som att barn världen över har uppmärksammat Thunbergs strejkande, tagit till sig hennes budskap och därefter följt henne genom att själva skolstrejka. Hon framställs därigenom ha haft en tidig genomslagskraft och påverkat följare då hennes agerande anses ha influerat många barn och ungdomar att följa henne och gå i hennes fotspår genom att själva skolstrejka för klimatet. Vidare att Greta Thunberg

beskrivs som en beslutsam miljöaktivist, understryker den förändrade diskursen i massmedia, jämfört med den tystlåtna flickan. Även en förändrad framställning av Greta Thunbergs mer seriösa och framgångsrika engagemang går att urskilja. I citatet beskrivs även hur hon nu har över en miljon följare på sociala medier, vilket målar upp bilden av att hennes följarskara har vuxit sig större och att hon har fått ökat inflytande.

Framställningen av att Thunberg leder kampen för klimatet via ungdomar konstateras som representativt för denna tidsperiod. Ett exempel som styrker detta och som även beskriver exempel för hur hon leder, ges av Dagens Nyheters chefredaktör Wolodarski i citatet nedan.

Hon mobiliserar engagemang och förändringsvilja i en ödesfråga, hon identifierar ett problem, hon hittar en metod för att kanalisera engagemanget och hon når fram till människor över hela världen med sitt budskap, samtidigt som hon har stöd av de ledande forskarna på området. (Wolodarski, Dagens Nyheter, 28-04-2019)

Beskrivningen ovan anspelar på ett mer seriöst engagemang än barn som skolkar utanför riksdagen. Detta framställs genom att mer djupgående beskriva hennes åtaganden på ett systematiskt vis. Att Wolodarski skriver att Thunberg identifierar ett problem kan tolkas som att Thunberg aktivt har sökt efter ett problem, vilket tillsammans med beskrivningen av att hon hittar en metod för att kanalisera engagemanget belyser det hon gör som ett mer seriöst engagemang än att "skolka" som användes under den föregående tidsperioden. Samtidigt som det antyds att hennes budskap och publika tal är sanna och baserar sig på fakta från forskare då hon beskrivs ha stöd av ledande forskare, vilket framställer henne som kunnig och uppbackad av forskare. På så sätt ges Thunberg legitimitet.

Ett annat exempel för hur Thunberg framställs leda en ungdomskamp för klimatet på ett mer professionellt vis än vad som framställts i tidigare tidsperiod, är att hon beskrivs vara språkröret för miljöfrågan. Ett exempel för detta följer enligt citatet nedan.

Greta Thunberg är en symbol och en talesperson för klimatfrågan. Hon får ju tala med regeringschefer och ledare för världsorganisationer. Många unga danskar kan känna igen sig i det som hon lyfter fram och talar om, och många äldre ser sina barnbarn i henne (Lund Michelsen, Dagens Industri, 25-05-2019).

Ovan framställs Thunberg som ett språkrör för klimatet genom att Lund Michelsen uttryckligen använder ordet *talesperson*. Samtidigt beskrivs hon få tala med regeringschefer och världsledare, vilket tolkas som att hon under denna period agerar för klimatet genom att inneha seriösa diskussioner, vilket konstruerar och stärker bilden av Thunberg i en mer professionell roll än tidigare. Vidare utgör citatet ett exempel för hur hennes inflytande på andra ungdomar framställs, genom beskrivningen av att Thunberg influerar ungdomar i grannlandet.

Något som kan konstateras utifrån det empiriska materialet för denna tidsperioden är att Thunbergs engagemang återkommande framställs genom en hyllning från en mäktig person. I citatet nedan följer ett liknande exempel för vad Thunberg gör och åstadkommer, genom en hyllning från USA:s tidigare president Barack Obama.

USA:s tidigare president Barack Obama är den senaste i raden att hylla 16-åriga Greta Thunberg. På Twitter nämner Obama Thunberg som ett exempel på hur ungdomar leder kampen för klimatet. (Hagberg, Svenska Dagbladet, 22-04-2019)

Genom att journalisten omnämner Obamas twitterinlägg av Thunbergs kamp för klimatet, tolkas detta bidra med legitimitet till den generella framställningen av Thunberg som klimatkämpe. Vidare tolkas genom beskrivningen av att Obama är den senaste i raden att hylla Thunberg, att Thunberg framställs bli hyllad på flera håll. Dessutom betonas framställningen av att hon är ett exempel på en ungdom som leder kampen, vilket är ett exempel för förändringen i språkbruket från tidigare tidsperiod där Thunberg var barnet som fick andra barn att skolstrejka.

I och med den förändrade framställningen av vad Thunberg gör, förändras även framställningen av vad hon lyckas åstadkomma. Representativt för denna tidsperiod är att Thunberg under våren 2019 framställs som en än mer inflytelserik person samt att hon lyckats påverka ungdomar. Denna bild konstrueras till exempel genom ett "prisregn" över Greta Thunberg samt att hon utses till en av världens mest inflytelserika personer.

Fortsatt prisregn över Greta Thunberg /.../ Världen fortsätter att prisa Greta Thunberg för hennes insatser. På lördagskvällen tilldelades den svenska klimataktivisterna ett specialpris vid den tyska tv-galan "Den gyllene kameran". (Aftonbladet, 31-03-2019)

16-åriga Greta Thunberg fortsätter att ta världen med storm. Nu utses hon till en av världens mest inflytelserika personer i Times årliga lista – precis bredvid USA:s president Donald Trump och påven /.../ Greta inspirerar orubbliga studenter och skambelägger apatiska vuxna” skriver tidningen i sin motivering. (Berisha, Aftonbladet, 18-04-2019)

Vidare konstruerar massmedia en berättelse via att framställa att Thunberg får olika utmärkelser. Att svensk massmedia framställer utmärkelserna bidrar till att skapa en legitim bild av att Thunbergs ageranden har haft effekt och att hon lyckats väcka uppmärksamhet. Det kan därmed tolkas att massmedia försöker höja Thunberg och belysa hennes inflytande och påverkan. Vidare framställs liknande signaler om hennes påverkan genom att belysa den stora följarskara hon skapat enligt citatet nedan.

Greta Thunberg började strejka utanför riksdagen i augusti. Få trodde kanske att det skulle få något större genomslag – men inte ens ett år senare har 16-åringen över en miljon följare på Instagram och tusentals ungdomar strejkar nu världen över för klimatet. (Jansson, Svenska Dagbladet, 07-04-2019)

I citatet ovan framställs Greta Thunberg som mycket inflytelserik genom beskrivningen av hennes miljontals digitala följare samt att tusentals ungdomars skolstrejk tillskrivs vara hennes förtjänst. Under föregående tidsperiod konstaterades av den generella framställningen att Thunberg genomslagskraft kunde betvivlas, men vid denna tidpunkt tolkas dock språket inom massmedia ha blivit än mer entydigt att Thunberg framställs som en inflytelserik person, nu även baserat på framhävandet av hennes höga följantaral på Instagram.

4.2.3 Klimataktivisterna som sprider skräck och panik

I denna tidsperiod har kritiken likt uppmärksamheten kring Thunberg tilltagit och tar nu mer plats i de större etablerade tidningarna. Parallellt med ovan framställning att Thunberg gör något viktigt så som att leda ungdomskampen för klimatet och tala på professionella möten, återfinns även en annan mer kritisk framställning i massmedia där fokus ligger på att hon sprider panik och skräck. En annan kritisk bild som framställs är att Greta Thunbergs uppmärksamhet är uppblåst, att hon

utnyttjas och att hennes uttalande om jordens undergång är felaktiga. En aspekt som kritiken i denna period däremot har gemensamt med tidigare period är att personer med högerpolitisk inriktning fortsatt framställs vara kritiska mot Thunberg. Därmed har den kritiska framställningen både tilltagit och förändrats jämfört med tidigare period. Nedan visas utdrag från en artikel i Aftonbladet där journalisten bygger vidare på Johanssons (2019) artikel som kallar uppmärksamheten kring Thunberg för "Gretahajpen" och beskriver att Thunberg sprider klimatpanik.

Och då Sven Anders Johansson på denna kultursida försiktigt menade att Gretahajpen bland annat blivit symbol för "medelklassens ångest inför det egna hyckleriet" vill jag ta steget längre för att påskynda den nödvändiga avkylningsprocessen: Gretahajpen är helt uppåt väggarna skogstokigt galen. /.../ Hennes lyckade mission – att sprida sin klimatpanik bland barn och ungdom – stöddes nyligen av 171 psykologer och psykoterapeuter i ett upprop i Expressen, och DN:s Björn Wiman bjöd därefter över genom att förklara hela befolkningens ökade behov av psykofarmaka som en adekvat kollektiv reaktion på klimatångest. (Altstadt, Aftonbladet, 16-05-2019)

Genom att journalisten använder ordet *hajp* för att beskriva Thunbergs uppmärksamhet, kan det tolkas att Thunbergs uppmärksamhet framställs som överdriven. Vidare beskrivs journalisten vilja *påskynda den nödvändiga avkylningsprocessen*, vilket än en gång indikerar på att "Gretahajpen" är överdriven och samtidigt antyds att uppmärksamheten behöver dämpas. Detta förstärks av beskrivningen *skogstokigt galen* och pekar på att uppmärksamheten Thunberg får är obefogad. På så sätt förmedlas även ett missnöje till det faktum att Greta Thunberg har framställts med stort inflytande. Ytterligare kritik som lyfts i artikeln är Thunbergs påverkan på barn och ungdomar, då Altstadt skriver att Thunberg sprider "klimatpanik". Utifrån citatet framställs Thunberg därmed som en person som bidrar till rädsla och oro. I nedanstående citat, reproduceras liknande kritisk framställning där Thunberg återigen kritiseras för att sprida skräck.

Franska politiker protesterade mot Gretas besök. Flera politiker från högerpartiet Republikanerna och högernationalistiska Nationell samling protesterar mot 16-åringens besök. Parlamentarikerna kallar Thunberg "en profet i kortbyxor",

"Nobelpristagare i att sprida skräck" och "ekologins Justin Bieber". (Dagens Nyheter, 22-07-2019)

I citatet ovan beskriver Dagens Nyheter hur Thunberg kritiseras av *flera franska politiker* från högerpartier och därmed reproduceras massmedias tidigare framställning av två extremer, Thunberg som en ung sextonåring och högerpolitiker i maktposition. Vidare precis som i tidigare citat, skapas en bild av att Thunberg förmedlar rädsla och oro, detta eftersom journalisten skriver att parlamentarikerna kallar Thunberg för "en profet i kortbyxor" samt "nobelpristagare i att sprida skräck". Att Thunberg framställs sprida skräck antyder att hon har inflytande och att hennes agerande och budskap faktiskt påverkar människor. Skillnaden mot periodens positiva framställning som är den dominerande, är att hennes agerande här anses ha negativa konsekvenser då hon beskrivs få människor att må dåligt. På så sätt konstrueras här en ny bild av Thunberg vilken framställer henne som en person med destruktivt inflytande.

Ytterligare en högerpolitikers kritik mot Thunberg lyfts av massmedia då Jan Ericsson som är riksdagsledamot för moderaterna uttalar sig om Greta Thunberg i en intervju av Aftonbladet. Kritiken i detta fall riktas mot Thunbergs uttalande om jordens undergång där hennes uttalande påstås felaktiga och att hon utnyttjas.

Moderat-toppen Jan Ericsson menar att Thunberg har fel: Vad anser du om Greta Thunbergs kamp? – Jag tycker man ska vara försiktig med att kritisera en 16-åring. Hon har skrämts upp av vuxna i sin omgivning att jorden håller på att gå under och tror verkligen på detta. Hennes engagemang imponerar, men jag tycker lite synd om henne. I sak har hon såklart fel om sina undergångshot, och hon utnyttjas som en bricka i ett spel där andra försöker tjäna pengar på henne. (Svensson, Aftonbladet, 02-07-2019)

I artikeln pekar Ericsson på att det är vuxna som har *skrämt* upp henne och *utnyttjar* henne likt en bricka i ett spel för att tjäna pengar. Det kan tolkas som att Thunberg inte står på egna ben utan att det är vuxna som ligger bakom och dirigerar henne i syfte att tjäna pengar. På så sätt framställer massmedia en motsatt bild av Thunberg, tidigare framställdes hon som en ledare till klimatrörelsen medans här framställs andra ligga bakom henne agerande, alltså att det inte är hon själv som leder.

4.2.4 Poetiska troper i den andra tidsperioden

Den generella diskursen om Greta Thunberg och framställningen den skapar innehåller likt tidigare period Gabriels (2011) poetiska troper. Dock kan ett skifte i vissa tillskrivningar identifieras eftersom de i denna period skiljer sig åt från de fasta egenskaper och kausalsamband som tillskrivs Thunberg i perioden innan. I denna tidsperiod betonas hennes ålder och det faktum att hon är ett barn mindre. Istället beskrivs hon i första hand som fenomen, symbol, språkrör samt aktivist och tillskrivs de fasta egenskaperna; talare, beslutsam, aktivist och övertygande. Egenskaperna implicerar ett starkare självförtroende och antyder på att hennes egenskaper är unika till skillnad från tidigare. Detta då hon via tillskrivningen av dessa egenskaper beskrivs kunna tala på ett sätt som får folk att lyssna och välja att följa henne.

Vidare tillskrivs kausalsamband som än mer belyser Thunbergs effekt och inflytande utifrån hennes skolstrejker. Det konstrueras en tydlig effekt av att hennes skolstrejk inspirerat hundratusentals ungdomar att skolstrejka globalt och att hon är skaparen och ledare för en ungdomsrörelse. Utifrån de kritiska framställningarna tillskrivs ett annat kausalsamband då Thunbergs kamp för klimatet beskrivs ha skapat en överdriven och hajpad uppmärksamhet vilken i sin tur har orsakat klimatångest och klimatpanik. Kausalsambanden som tillskrivs baseras inte på någon konkret fakta men bidrar trots allt till att Thunberg framställs ha stor påverkan, vilket skapar bilden av att hon influerar följare på ett betydande sätt.

I denna period framgår det även att massmedia tillskriver Thunberg hyllningar vilket är en poetisk trop genom att beskriva henne som hjälte då hon anses ha lyft klimatfrågan vilket även de utmärkande priser som hon tilldelas pekar på. Enligt Gabriel (2011) är tillskrivning av hyllningar i sig en tilldelning av moraliskt ansvar då det är berättarens sätt att visa att en huvudfigur gör rätt. På så sätt skapas en bild i massmedia att Thunbergs budskap och agerande bottnar i att hon har moraliska värderingar. Samtidigt tillskrivs Thunberg skuld av massmedia. Detta görs dels genom journalisternas egna åsikter men främst genom att massmedia lyfter och reproducerar andra kritiska röster som skuldbelägger Thunberg för att ha skapat klimatpanik, klimatångest och därmed påverkat människors mående negativt. Genom att skuldbelägga antyder de kritiska rösterna att

Thunberg gör fel och att hon därmed inte tar moraliskt ansvar. Därav kan det tolkas att journalisterna försöker bromsa Thunbergs inflytande.

Det återfinns därmed även i denna period olika bilder av Thunberg i massmedia. Den dominerande bilden är en positiv framställning av Thunberg som ett fenomen och en övertygande samt beslutsam klimataktivist som leder klimatrörelsen genom att inspirera och påverka unga. Den kritiska skildringen framställer Thunberg som en osjälvständig person som har ett negativt inflytande då hon anses sprida skräck.

4.3 Greta Thunberg som den karismatiska ledaren

I den tredje delen av analysen, som undersöker tidsperioden augusti 2019 till och med 20:e november 2019, blir det tydligt att framställningen av Greta Thunberg i svensk massmedia har förändrats jämfört med tidigare tidsperioder. Förändringen har skett successivt och under ett års tid utvecklats från att tala om *Thunberg som den 15-åriga flickan*, *Thunberg som den beslutsamma miljöaktivisten*, till att nu allt mer framställa henne som en *karismatisk ledare*.

4.3.1 Den självsäkra ledaren

Genomgående under denna tidsperiod skapas en framställning i massmedia som belyser att Thunberg är en ledare på ett större plan än endast som aktivist för klimatrörelsen. Ett exempel som belyser detta lyfts i citatet nedan där Leonardo DiCaprios beskrivning av Thunberg skildras i Aftonbladet.

Det var en ära att få tillbringa tid med Greta./.../ Det är få gånger i människans historia där röster förstärks vid så viktiga ögonblick och på så omvandlande sätt – Greta Thunberg har blivit vår tids ledare, skriver han. (Hartelius, Aftonbladet, 01-11-2019)

Att benämna Thunberg som *vår tids ledare*, illustrerar skillnaden mot tidigare period, genom att massmedia nu uttryckligen beskriver henne som ledare. Efter att ha studerat det empiriska materialet för denna tidsperiod kan vidare konstateras att Greta Thunberg fortsatt framställas som

beslutsam i likhet med tidigare tidsperioder. Vidare blir även framställningen av att hon har stort mod mer framträdande i massmedia. Ett exempel för hur karaktärsdraget belyses följer nedan.

...en som Greta. Med stort mod, med gigantiskt världssamvete (...) Såg ni förresten att Greta Thunberg tar båten till USA? Jag tycker givetvis att hon kunde ha tagit flyget, med både hedern och samvetet i behåll, men hon vill fan i mig visa att hon menar allvar. Jag har kanske inte riktigt förstått Greta förut, men nu gjorde jag det på riktigt. (Croneman, Dagens Nyheter, 17-08-2019)

Ovan framställer Croneman Greta Thunberg utifrån karaktärsdragen modig och beslutsam genom att uttryckligen beskriva Thunberg som modig samt skriva att hon menar allvar med hennes ageranden. Hennes förmåga förstärks genom beskrivningen av *stort mod* men även *gigantiska världssamvete*, vilket även pekar på att hon bryr sig om människor och klimatet och därmed har moraliska värderingar. Förutom framställandet av Thunberg som modig och beslutsam, karaktärsdrag som förstärks under denna tidsperiod, kom Thunberg även att framställas med andra egenskaper efter hennes tal i FN under hösten. Thunbergs tal under FN:s klimatkonferens är något som kom att omskrivas och talas mycket om under hösten 2019 samt bidra till den generella framställningen av henne. Ett exempel beskriver Sjögren i citatet nedan:

Vi kommer nog aldrig glömma det där talet. En påtagligt upprörd Greta Thunberg, gripen av stundens allvar, spänner sin tårdränkta blick i de samlade världsledarnas ögon och säger: "How dare you?" Runtom i världen iscensätter klimataktivistgruppen Extinction Rebellion olika mer eller mindre undergångsanstrukna demonstrationer för att få politikerna att vakna. (Sjögren, Svenska Dagbladet, 20-11-2019)

Faktumet att Sjögren skriver att vi kommer nog *aldrig* glömma hennes tal, implicerar att det fått en stor genomslagskraft samt att gemene man skulle ha en gemensam uppfattning om Thunberg men även att hon gjort ett historiskt avtryck. Användandet av *vi* kan underförstått tolkas som Sjögren utgår ifrån att den generella förståelsen för Thunberg inte behöver förklaras, vilket stärker bilden av henne som en välkänd förebild för unga miljöaktivister. Greta Thunberg beskrivs också som upprörd och intensiv med sin spända tårögda blick vilket antyder att hon är dramatisk. Underförstått kan tänkas att hon försöker spela på känslor för att övertyga sina åhörare om sitt

budskap. En liknande framställning görs också av Adler i Svenska Dagbladet gällande Thunbergs tal på FN:s klimatkonferens.

Greta Thunbergs tal på FN:s klimatkonferens illustrerar det aggressiva känsloutspelets verkningssmönster i vår tids medielandskap. Thunberg skällde under stark sinnesrörelse ut de åhörare hon hade i sin fysiska närhet. Vi vet inte mycket om hur detta förändrade deras perspektiv på klimathotet. Samtidigt väckte hon via explosiv spridning i television och sociala medier stark sympati hos miljontals människor över hela världen. Hon skapade sig därmed ett övertag över de närvarande politikerna, vilket dessa säkert också insåg. (Adler, Svenska Dagbladet, 24-10-2019)

Thunberg beskrivs i citatet ovan ha en aggressiv ton med ett tydligt känsloutspel, vilket skiljer sig från porträtteringar som gjort i tidigare tidsperioder. Vidare beskrivs hon *skälla* och inneha en stark sinnesrörelse som inte heller benämnts tidigare. Under tidigare tidsperioder har Thunberg snarare beskrivits som stillsam vilket är motsatsen mot hur hon beskrivs under hösten 2019. Utifrån de två citaten ovan som kan hållas representativa för tidsperioden har det därmed skett en förändring i hur massmedia framställer Thunbergs personlighet. I citaten ovan tillskrivs även Thunberg få ett tydligt inflytande via övertag över de närvarande politikerna samt att demonstrationer iscensätts.

Den nya framställningen om henne som mer aggressiv och känslös kan tolkas som karismatiskt enligt modellen för *Klassiskt karismatiskt ledarskap*, eftersom det genererar direkt inflytande på följare som beskrivs i citaten, vilket inte underströks i tidigare citat där hennes personlighet lyfts fram utan specifik koppling till inflytande. Underförstått antyder citaten ovan även att Thunberg skulle ha ett starkt självförtroende då hennes aggressiva och upprörda angreppssätt skedde i ett FN-sammanhang, där andra i regel uppträder diplomatiskt. Det bör tilläggas att ovan citat som beskriver Thunbergs tal som känslomässigt endast skildrar en mindre del av talet, dock är det detta känslomässiga stycke som massmedia uppmärksammar och sprider. I enlighet med ovanstående analys finns fler framställningar, utöver känsloutbrottet på FN-mötet, som skildrar liknande personlighetsförändring hos Thunberg. Bland annat beskriver Holmberg Thunbergs förändring enligt citatet nedan.

Greta har en helt annan blick i dag än när jag träffade henne första gången för 2,5 år sedan. Från att ha varit väldigt inåtvänd har hon blivit utåtriktad, säger Pär Holmgren, meteorolog och Europaparlamentariker (Sörbring, Expressen, 12-10-2019).

I citatet ovan framställs en förändring. Ett sätt att tolka uttrycket *en helt annan blick* är en framställning av en ökad målmedvetenhet och självförtroende. Den tidigare beskrivningen av Thunberg som modig förstärks i denna period samtidigt som hon även framställs som intensiv och dramatisk vilket pekar på ett starkt självförtroende, därmed förstärks bilden av henne som en karismatisk ledare under denna tidsperiod enligt modellen för *Klassiskt karismatiskt ledarskap*.

4.3.2 Greta Thunberg förändrar världen

Under denna tidsperiod konstruerar massmedia en generell framställning kring Thunbergs ageranden som tydligt belyser henne som en karismatisk ledare utifrån vår modell *Klassiskt karismatiskt ledarskap*. Bland annat beskrivs Thunberg under denna tidsperiod få mer konkret inflytande än tidigare samtidigt som hennes ageranden får henne att framstå som en supermänniska. Dessutom genom att tydligt uttrycka och benämna henne som en ledare, samtidigt som de reproducerar andra inflytelserika personers benämningar av henne som en ledare. Till skillnad från den tidigare tidsperioden som fokuserade på hennes ageranden som en klimataktivist med större inflytande via möten med inflytelserika personer, förändras den generella framställningen under denna tidsperiod till att beskriva Thunberg som en ledare som förändrar hela världen. De två citaten nedan exemplifierar den förändring som skett av hur hon framställs under denna period.

Hon är inte rädd för att driva på verklig handling. Hon förkroppsligar vår vision på Obama Foundation: “En framtid formad av unga ledare som hon” /.../ “Du förändrar världen så vi är väldigt glada att ha dig på besök”, säger Barack Obama i videon. (Magnå, Aftonbladet, 17-09-2019)

– Hon må ha varit ensam i början men hon hade en stark tro, ett uppdrag och vilja att göra något. Inte bara för sig själv, utan för alla. Och nu lyssnar hela världen på henne. Prins

Harry prata om Greta Thunberg /.../ - Vad du än har för dröm, varje land, varje skola, varje familj behöver en egen Greta. Någon som leder vägen, som är beredd att stå upp för sin åsikt. (Gustafsson, Aftonbladet, 18-11-2019)

Som citaten ovan antyder, konstrueras under denna period en bild av att Thunberg numera leder och förändrar världen. Genom att beskrivningarna som massmedia väljer ut innefattar egna uttryckliga kopplingar till ledarskap och förändring, såsom citaten ovan antyder, konstrueras en bild av Thunberg som ledare. Vidare legitimeras hennes inflytande och ledarskap än mer genom att massmedia väljer att reproducera andra inflytelserika frontfigurers, såsom Obamas och Prins Harrys, positiva kommentarer om henne. Framförallt eftersom att massmedia väljer att uppmärksamma att två världsledare beskriver henne som en ledare, konstrueras en bild av att även Greta Thunberg är en ledare. Massmedias konstruktion av hennes agerande som aktiv ledare för hela världen implicerar till skillnad från tidigare tidsperiod att hon når ut till alla typer av människor. Totalt bidrar detta till att framställa henne som en mer karismatisk ledare än tidigare, eftersom framställandet belyser henne som en ledare för hela världen.

Vidare skapas ytterligare framställningar under denna tidsperiod som tydligt konstruerar en bild av att Thunberg influerar följare världen över. Bland annat ges en liknande bild som citaten ovan framställer men på ett annat vis i nedan citat, där Hans Blix som tidigare varit både utrikesminister, chef för FN:s vapeninspektörer och diplomat intervjuas i Expressen.

“Hon anklagar visserligen politikerna för att inte göra någonting, men politikerna behöver stöd av en opinion för att lyckas få igenom någonting. Det är väldigt svårt att väcka en internationell opinion” /.../ Blix menar att Greta Thunbergs insats lär bana väg för politikernas möjlighet att ta de där svåra besluten som gynnar klimatet. (Lindstedt, Expressen, 28-09-2019)

Citatet ovan skapar en framställning som antyder att Greta Thunberg har lyckats väcka en internationell opinion, vilket stärker framställningen av henne som världsledare. Thunberg framställs ha åstadkommit en beundransvärd prestation, eftersom Blix poängterar svårigheten med att väcka en internationell opinion. Att lyckas väcka en internationell opinion indikerar för förmågan att tala så att andra lyssnar. Förmågan att få andra att lyssna på ens budskap tillskrevs

Thunberg redan under den andra tidsperioden. Det faktum att Thunberg associeras med Blix, vars olika titlar gör att han kan anses vara en viktig och auktoritär person vars beröm väger tungt, gör att Thunberg bekräftas och legitimeras ytterligare. Vidare är egenskapen att få andra att lyssna något som reproduceras och blir ett allt mer framträdande kännetecken i framställningen av Thunberg under denna tidsperiod. Dessutom kan det underförstått tolkas att om Thunberg får andra att lyssna på hennes budskap ökar det hennes inflytande. Genom att framställa bilden av att hon skapat en internationell opinion som världsledare, framstår Thunberg som ännu mer karismatisk enligt modellen för *Klassiskt karismatiskt ledarskap*.

Till skillnad från tidigare tidsperioder inleds även en generell benämning i svensk massmedia som syftar till Thunbergs faktiska inflytande och konkreta påverkan samt förstärker bilden av henne som en ledare. Ett frekvent användande av "Greta-effekten", bidrar till att skapa en framställning som gör att hennes inflytande börjar ses som självklart. Ett exempel ur Dagens Nyheter beskrivs nedan.

"Greta-effekten" i Österrike: De gröna i regeringsförhandlingar. /.../ Partiet gjorde sitt bästa val någonsin då de närmare fyrdubblade väljarstödet och landade på 13,9 procent. Det fick bedömare att tala om en "grön våg" och en "Greta-effekt", vilket anspelar på den svenska klimataktivisterna Greta Thunberg och den världsomspännande klimatrörelsen som hon startat. (Lund, Dagens Nyheter, 11-11-2019)

Utifrån citatet blir konkreta användningen av begreppet *Greta-effekten* synlig, samtidigt som det kan underförstås att benämningen syftar till att ge en enkel förklaring till stora fenomen. Partiet i Österrike beskrivs ha fyrdubblat sitt stöd tack vare Thunberg, vilket antyder hennes starka inflytande. Ett annat exempel beskrivs nedan av miljöpartiets vice ordförande Liza Mazzone:

Det vi ser är Greta-effekten, till viss del. Hon har lyft klimatfrågan och mobiliserat unga här i Schweiz. Vanligtvis röstar bara 20-30 procent av alla schweizare under 25 år i valet. Klimatengagemanget kan ändra denna bleka röstandel, menar Miljöpartiets vice ordförande Liza Mazzone. /.../ "Det är tack vare Greta som unga i Schweiz plötsligt engagerar sig och intresserar sig för politik. Det är storartat", säger hon. (Von Hall, Svenska Dagbladet, 19-10-2019)

Flitiga användandet av “Greta-effekten” förstärks ytterligare eftersom hon här beskrivs påverka både klimatengagemanget men även röstdeltagandet i Schweiz. Till skillnad från tidigare tidsperioder belyser båda citaten ovan en framställning av “Greta-effekten” med grund i mätbara resultat i två valrörelser. Därmed konkretiseras inflytandet som Thunberg införskaffat och gör det än mer legitimt. Det hon åstadkommer framställs nu var konkreta mätbara valresultat, vilket stärker bilden av hennes inflytande till en konkret påverkan. Framförallt då det kan antas att en ledare till större grad än ett barn kan ansvara för mätbara resultat i politiska val. Vidare bör poängteras att massmedia konstruerar en legitim bild av Thunbergs inflytande genom att belysa begreppet “Greta-effekten”. Framställningen av hennes inflytande blir på så vis maximal, eftersom hennes konkreta påverkan är svår att konstatera. Därmed bidrar denna framställning till bilden av henne som en karismatisk ledare, då hennes inflytande är konkret och mätbart.

Vidare framställs Thunbergs åstadkommanden av massmedia som något extraordinärt. Förutom att ha inverkan på klimatrörelsen världen över samt konkret inflytande, börjar hon tillsammans med hennes ageranden också porträtteras som något utöver det vanliga. Nedan återfinns ett citat som exemplifierar massmedias ton kring Thunberg som en supermänniska.

Utöver själva klimatfrågan har Greta Thunberg även kommit att symbolisera Sverige, säger Dag Blanck. - Man kan säga att hon står för det progressiva Sverige, en bild som växte fram på 50- och 60-talet när vi sades ha lösningen på många sociala problem. Det har kompletterats eller ersatts av miljöfrågan på senare år. (Falkirk, Svenska Dagbladet, 30-08-2019).

Genom att beskriva att Thunberg symboliserar ett progressivt Sverige för flera decennier framställs hon som någon utöver det vanliga. Ett citat som belyser liknande fenomen beskrivs nedan.

Det hon gör just nu går inte att överskatta. Hon är inte bara den just nu levande största svensken – större än Zlatan, Björn Borg och Robyn, förstås. Hon håller på att bli den största svensken, genom alla tider. (Schulman, Expressen, 05-10-2019).

Även om Schulman inte uttrycker vad hon gör beskriver han att hon håller på att bli den största svensken, genom alla tider. Att använda en sådan beskrivning ger henne ”superhjältestatus” samt belyser att hon måste vara extraordinär. Framförallt eftersom hennes agerande beskrivs ligga till

grund för denna hyllning, samtidigt som det kan ses som att det framställer henne ovan andra personer. Jämförelsen täcker nuvarande idrottsstjärnor och artister, vilket betonar att hon är exceptionell även om någon specifik förklaring till varför utelämnas. Totalt sett skapar massmedias framställning en stark bild av Thunberg som en supermänniska, vilket implicerar för modellen för *Klassiskt karismatiskt ledarskap*.

4.3.3 Den karismatiska ledaren hotar makthavare

Likt tidigare perioder kritiserar Thunberg av män med högerpolitisk inriktning i maktposition. Då personer som Björn Söder, riksdagsledamot för Sverigedemokraterna, och Roger Köppel, parlamentsledamot för högerpopulistiska partiet SVP i Schweiz, fortsätter att förminska Thunberg på flera håll i massmedia genom att beskylla vuxna för att utnyttja och ligga bakom Thunbergs framgång, samt anklaga Thunberg för att sprida klimatpanik och ångest. Detta framgår bland annat av Magnå (2019) och Von Hall (2019) nyhetsrapportering. Nytt i denna period är dock att världsledare tar ton och kritiserar Thunberg, vilket tolkas som att hon nu uppfattas som ett hot. Till skillnad från föregående period utgår även den mer kritiska framställningen under denna tidsperiod till stor del av anmärkningar utifrån det talet som Thunberg höll på FN:s klimatkonferens. Två exempel på kritik med utgångspunkt i det tillfället beskrivs i citaten nedan.

Hon är en dynamisk ung flicka, men hon underkastar sig helt åt katastrofism. Jag tycker att hennes åsikter är demoraliserande för ungdomar” uppgav Bernard Arnault enligt Bloomberg News. /.../ Bernard Arnaults uttalande kommer dagar efter att den 16-åriga klimataktivisterna hållit ett uppmärksammat tal under FN:s klimattoppmöte i New York. (Axelsson, Dagens Industri, 25-09-2019)

Putin är inte den första världsledare som gjort utspel riktade mot Greta Thunberg. USA:s president Donald Trump kommenterade sarkastiskt Thunbergs FN-anförande – som framfördes mycket känslösamt – på Twitter. /.../ I ett anförande på en energikonferens säger den ryske presidenten att han inte instämmer i hyllningarna av Greta Thunbergs anförande inför FN:s generalförsamling nyligen. Putin beskriver Thunberg som en person som

utnyttjas av andras egenintressen, men tillägger att barn och ungdomar som lyfter miljöfrågor bör uppmuntras. (Dagens Nyheter, 05-10-2019)

I stället för att framställa hennes tal ur en positiv synvinkel, fokuserar kritiker på att hon skapar ett synsätt som utgår ifrån katastrof, vilket istället belyser att hennes budskap inte har den tyngd eller sanning som Thunberg menar. Det bidrar till att belysa henne ur en mer negativ klang, som betonar ett negativt inflytande. Dessutom fokuserar kritikerna på att framställa henne som omoralisk, då hon beskrivs vara en fara för ungdomar. Ytterligare en världsledare som framställs dela uppfattningen av att Thunberg har ett överdrivet mörkt synsätt är Angela Merkel som yttrar sig kritiskt efter Thunbergs tal.

Tysklands förbundskansler Angela Merkel – som även hon tidigare berömt Greta Thunberg – riktade efteråt kritik mot det hon uppfattar som överdriven pessimism.

– Hon adresserade inte tillräckligt hur teknologi och innovation, speciellt inom energisektorn, men också inom energibesparingar, kan skapa möjligheter för oss att nå våra mål. Tydligt är att Greta Thunbergs tal sved för dem. (Larsson, Expressen, 03-10-2019)

I citatet ovan framgår det att Angela Merkel tidigare visat uppskattning för Thunberg men att hon nu riktar kritik mot henne, vilket insinuerar att Thunbergs beundrare börjar ifrågasätta hennes budskap. Journalisten skriver att Thunbergs tal sved för de närvarande politikerna vilket antyds vara anledningen till Merkels kritik. Olika ledare har tidigare kritiserat Thunberg men i denna period väljer även världsledare att yttra sig negativt om henne. Framställningen av Putins, Trumps och Merkels kritik, förminskar och underminerar Thunberg på grund av det faktum att de är världsledare med formella ledarpositioner och auktoritet, samt har många följare som ser upp till dem och lyssnar på dem. En annan intressant framställning, som i sig inte är kritisk mot Thunberg, men som belyser den kritiken som riktas mot henne, görs av Schulman (2019) enligt citatet nedan.

Det som sker är historiskt – ledarna för världens två supermakter uppfattar Greta som ett hot, och förhåller sig till henne genom att försöka förminska henne. Och då har hennes rörelse bara börjat. /.../ Hon kräver av världens ledare att de ska ta forskningen kring klimatkrisen på allvar. (Schulman, Expressen, 05-10-2019)

Att världsledare bedömer henne som ett hot och försöker förminska och underminera henne på olika sätt indikerar att de inte längre ser Thunberg som ett barn, även om Trump och Putin gärna vill tala om henne som ett barn. Ovan speglar inte heller bilden av Thunberg som en beslutsam klimataktivist, som var den dominerade framställning i tidsperiod två. Utifrån citatet görs tolkningen att Thunberg numera framställs som en global ledare med fortsatt växande inflytande, eftersom hon beskrivs hota två av världens mäktigaste personer.

4.3.4 Poetiska troper i den tredje tidsperioden

Under denna tidsperiod konstruerar massmedia ännu en ny bild av Thunberg, denna gång som karismatisk ledare, genom de ord som används i den övergripande diskursen samt genom användandet av Gabriels (2011) poetiska troper. Genom de dominerande framställningarna tillskrivs nu Thunberg, utöver beslutsam och övertygande, nya *fasta egenskaper*, som skapar en bild av en förändrad personlighet. Thunberg tillskrivs fasta egenskaper såsom ledare, utåtriktad, modig, intensiv och dramatisk vilket anspelar på ett förstärkt självförtroende. Genom tillskrivningar av dessa fasta kvaliteter skapas en bild av henne som ännu mer unik, då massmedia framställer dessa egenskaper som bakomliggande faktorer till hennes inflytande. De egenskaper som massmedia tillskriver henne under denna period hjälper även till att stärka bilden av henne som världsledare och världsförändrare vilka numera är de ord som används för att beskriva henne. Detta trots att massmedias negativa skildringar av Thunberg i samma period målar upp en dyster och mörk bild av henne genom att framställa hennes som en pessimist vilket är en tillskrivning av en fast egenskap.

Dessutom tillskrivs Thunberg ytterligare *kausalsamband* under denna tidsperiod, där hon framställs förändra världen på olika vis. Dels beskrivs hennes rörelse ha inspirerat fler människor att rösta i politiska val samt rösta för klimatet, vilket beskrivs ha haft konkret mätbar procentuell påverkan på valresultat och valdeltagande i Europa, något som inte framställts tidigare. Dels genom att hon, via sin kamp, anses ha enat människor världen över med olika kulturer, åldrar och bakgrund till att gemensamt sluta upp och kämpa för klimatet. Genom att massmedia tillskriver än mer extrema kausalsamband utan tydlig bevisföring likt exemplen ovan, bortser massmedia från

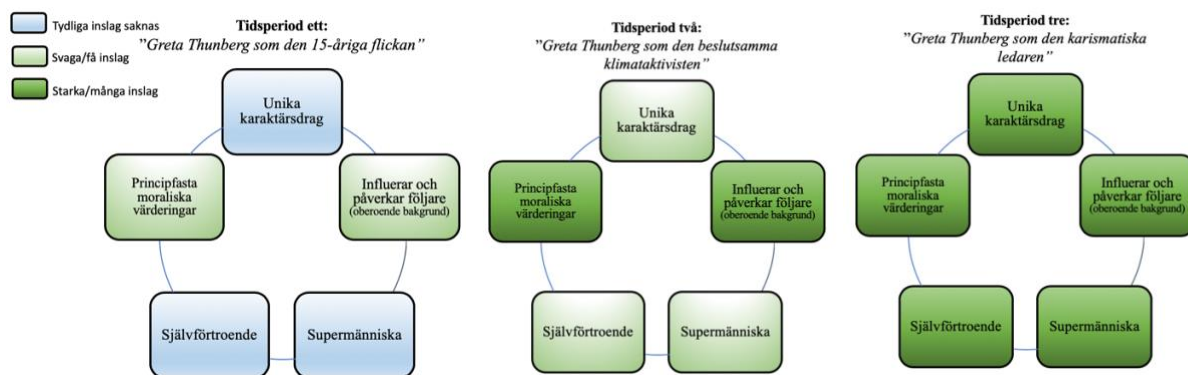
andra möjliga faktorer till skeendena då Thunbergs agerande pekas ut som den enda förklaringen. Därmed framställs Thunberg ha ett markant inflytande och påverkan på alla sorters människor, i jämförelse med andra perioder. Den framstående generella bilden av Thunberg under denna period är den där hon framställs som en självsäker, intensiv och modig världsledare som influerar och påverkar människor globalt, oavsett bakgrund, till att kämpa för klimatet. Samtidigt som en negativ bild cirkulerar där hon framställs ha ett katastroftänk och där världsledare känner sig hotade av henne.

5. Diskussion

I den här delen av uppsatsen kommer en diskussion föras kring de observationer som har gjorts i analysen. För att tydliggöra vilka observationer som har gjorts under de tre olika tidsperioderna har tre figurer upprättats i den första delen i diskussionen. Vidare bygger även diskussionen på att ge svar på frågeställning och syfte. Diskussionen utgörs av tre delar; framställningen av Greta Thunberg som en karismatisk ledare, tillskrivningars betydelse för massmedias konstruktion av karismatiskt ledarskap och massmedias konstruktion av karismatiskt ledarskap i en större kontext.

5.1 Massmedias konstruktion av karismatiskt ledarskap över tid

Bristen på forskning kring hur massmedia konstruerar ett karismatiskt ledarskap har legat till grund för denna studies syfte och frågeställning. För att kunna beskriva mer ingående hur detta görs vill vi återgå till studien huvudfråga: *Hur framställs Greta Thunberg av svensk massmedia över tid?* Vår analys visar processen för hur framställningen har gått till, strukturerat i tre olika tidsperioder baserat på när diskursen om Greta Thunberg har förändrats i svensk massmedia. Vidare genom kategoriseringen utefter framställningar om vem hon är, vad hon gör och vad hon åstadkommer samt hur kritiken mot henne ser ut, har vi kunnat identifiera hur ett karismatiskt ledarskap konstrueras enligt vår modell *Klassiskt karismatiskt ledarskap*. Nedan visualiseras hur de olika dimensionerna i modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap förändras genom de olika tidsperioderna. Vidare kommer en mer ingående diskussion kring hur dimensionerna uppfylls i varje tidsperiod att föras baserat på vår analys, för att visa hur svensk massmedia konstruerar ett karismatiskt ledarskap enligt vår modell Klassiskt karismatiskt ledarskap.

Som vår analys påvisar, framställs Thunberg under den inledande tidsperioden som Det tystlåtna barnet, där hon beskrivs vara stillsam och lugn vilket inte indikerar för unika karaktärsdrag. Däremot tillskrivs ett kausalsamband som påvisar hennes påverkan genom beskrivningen att Greta Thunbergs skolstrejk väcker uppmärksamhet och har haft effekt då hon framställs ha influerat andra barn att skolstrejka. Detta tyder på en småskalig inledande påverkan på följare, men inte med olika bakgrund eller av större spridning som gör att endast svaga inslag av inflytande på följare kan konstateras. Vidare skapas en antydning på moraliska värderingar genom tillskrivning av vad som kan tolkas som ett gott motiv, vilket än så länge ger få inslag av principfasta moraliska värderingar. Kritiken som riktas mot henne och framställer henne som Den svaga och okunniga flickan försöker mestadels underminera henne genom att framställa henne som ett litet och sårbart barn, vilket inte anspelar på något större inflytande. Sammantaget innebär detta att svaga eller få inslag har framställts gällande dimensionerna principfasta moraliska värderingar och influerar och påverkar följare. Inga andra inslag kan urskiljas för de andra dimensionerna, vilket gör att Greta Thunberg i stort inte framställs som en karismatisk ledare enligt modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap under denna tidsperiod.

Till skillnad från den inledande tidsperioden visar vår analys att Thunberg i den andra perioden framställs som Den övertygande symbolen för klimatrörelsen samt som ett fenomen och hjälte. Det gör att hon börjar beskrivas som något utöver det vanliga, vilket antyder få inslag om att hon är en supermänniska. Thunberg tillskrivs också fasta egenskaper som beslutsam och övertygande. Konstruktionen av dessa karaktärsdrag anspelar på att dessa är unika, då det gör att hon kan tala så att andra lyssnar. Detta gör också att hon framställs som aningen självsäker, vilket totalt sett ger sken av svaga inslag för att hon skulle inneha unika karaktärsdrag och självförtroende till skillnad från första tidsperioden. Då Thunberg även tillskrivs hyllningar för att ha lyft klimatfrågan genom att kallas för hjälte och tilldelats pris, tillskrivs hon moraliskt ansvar vilket pekar på att hon har starka inslag av principfasta moraliska värderingar som är ytterligare en aspekt i modellen av Klassiskt karismatiskt ledarskap. Vidare, tillskrivs även Thunberg ha större inflytande och påverkan på följare genom konstruktionen av att Greta Thunbergs ungdomsrörelse påverkar. Kausalsambandet som tillskrivs bidrar till framställning om att hennes agerande lett till hundratusentals följare på instagram och en revolution. Intressant är att Thunbergs egna ageranden gjorts central som förklaring till dessa åstadkommanden. Detta gör att starka inslag för att hon

influerar följare kan konstateras. Fortsättningsvis belyser den motsägande mer kritiska framställningen Thunberg som Klimataktivisterna som sprider skräck och panik, vilket försöker slå hål på hennes inflytande och budskap. Genom att kritiker försöker slå hål på hennes inflytande, bejakas samtidigt hennes framfart. Därmed ges ännu fler inslag av att Thunberg influerar och påverkar följare. Sammantaget gör detta att starka inslag har framställts för dimensionerna influerar och påverkar följare samt principfasta och moraliska värderingar. Dessutom har svaga eller få inslag framställts för resterande dimensionerna, vilket gör att Thunberg inte kan ses som en fullskalig karismatisk ledare under denna tidsperiod enligt modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap.

Under den tredje tidsperioden skapas en tydlig framställning i massmedia om Thunberg som Den självsäkra ledaren. Eftersom hon beskrivs vara den störste svensken genom alla tider implicerar det att hon är extraordinär med "supermänniskostatus", vilket ger starka inslag för dimensionen supermänniska. Vidare sker en annan förändring mot tidigare tidsperiod då hon nu tillskrivs de fasta egenskaperna modig, utåtriktad och intensiv. Genom att dessa egenskaper kopplas samman med konkret inflytande på följare, ger det starka inslag för att de är unika. Dessutom implicerar de ett starkt självförtroende, vilket förstärker bilden av henne som en karismatisk ledare enligt modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap. Från att tidigare endast ha skapat en klimatrörelse beskrivs nu Greta Thunberg förändrar världen, vilket antyder en stark ledarroll. Hon tillskrivs under denna tidsperiod ett kausalsamband som inger en ny typ av inflytande kontra tidigare då hon beskrivs ha en tydlig konkret inverkan på olika valresultat och dessutom enat världen att sluta upp tillsammans bakom klimatet. Via en framställning av ett mer direkt inflytande, tillsammans med att hon påverkat personer med olika bakgrund över hela världen förstärks bilden ytterligare av att hon är en karismatisk ledare då dessa implicerar starka inslag för att Thunberg influerar och påverkar följare. Den mer negativa och underminerande framställningen av Thunberg som Den karismatiska ledaren hotar makthavare bottnar i att Thunberg ses som en pessimist av världsledare i massmedia samt att hon är ett hot mot deras egen makt. Att kritiken kommer från världsledare anspelar på att hennes inflytande nått nya höjder som kräver nedtryckning från makthavare. Ironiskt nog fortsätter kritiken att vidare underbygga Thunbergs inflytande och påverkan på följare än mer under denna tidsperiod. Som beskrivet ovan ges under den tredje tidsperioden starka eller många indikationer för samtliga dimensioner av modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap.

Som vår analys påvisar blir det tydligt att massmedia konstruerar ett karismatiskt ledarskap över tid genom att bland annat framhäva tecken på mestadels icke unika egenskaper inledningsvis till att senare beskriva andra egenskaper i framställningen som unika då det får tydlig effekt i form av ökat inflytande på följare. Vid närmare anblick kan konstateras att dessa egenskaper är varandras motsatser. Från att massmedia beskriver henne som tystlåten och tillbakadragen till att 14 månader senare framställa henne som intensiv, självsäker och utåtriktad synliggör förändringen tidsperioderna emellan. Det implicerar likt tidigare beskrivet att egenskaperna först är ordinära till att sedan framställas som unika till följd av det inflytande som dessa skapar, vilket bidrar till konstruktionen av Thunberg till en karismatisk ledare enligt modellen Klassiskt karismatiskt ledarskap. Att en sådan rockad av egenskaper skildras gör det intressant att diskutera hur det påverkar framställningen i stort. Det tydliggör att en person inte måste inneha karismatiska drag från början för att bli en karismatisk ledare, vilket motsätter sig den traditionella The Great Man Theory (Iszatt-White & Sounders, 2017). Vidare belyser vår analys att egenskaperna framställs förändras över tid som diskuterats ovan. Detta antyder att någon som till en början inte framställs ha några unika egenskaper alls, kan över tid konstrueras till en person med unika egenskaper. Den totala motsatsen i framställandet av hur personen är torde också innebära att konstruktionen av en persons egenskaper kan ta motsatt riktning, där en först framställs som ytterst karismatisk via unika egenskaper till att bilden förändras till motsatsen.

Genom att Greta Thunberg återkommande jämförs och liknas med olika kända personer i massmedia, blir detta ett sätt att konstruera en bild av att även hon innehar dessa egenskaper. Ett intressant exempel i den andra tidsperioden är då Thunberg jämförs med flera kända människorättsaktivister. Genom att jämföra henne med dessa människorättsaktivister, tolkas deras moraliska värderingar tillskrivas Thunberg, samtidigt som hon erkänns som aktivist. På så sätt uppfylls kriteriet för moraliska värderingar enligt modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap. Kopplingen till kända personer bidrar även till att hennes agerande och budskap legitimeras. I samma period jämförs Thunberg även med Jesus av en tysk biskop och tilldelas "hjältestatus" vilket lyfts i massmedia. Utifrån den beskrivningen skapas en framställning av Thunberg som en extraordinär människa med unika egenskaper vilket bidrar till att ytterliga två av kännetecknen för karismatiskt ledarskap enligt modellen Klassiskt karismatiskt ledarskap uppfylls. Det är inte enbart

genom kopplingar och jämförelser till kända människor som Thunbergs budskap förstärks. Även associeringar med ansedda mediehus såsom BBC och Time magazine, viktiga forum och organisationer såsom Austrian World Summit och FN bidrar till att hon tas som en seriös person med ett viktigt budskap.

5.2 Tillskrivningars betydelse för massmedias konstruktion av karismatiskt ledarskap

Som vår analys understryker konstruerar svensk massmedia Greta Thunberg till en karismatisk ledare enligt modellen Klassiskt karismatiskt ledarskap. En signifikant del av konstruktionen utgörs av tillskrivningar genom Gabriels (2011) poetiska troper som vi visar får påtaglig effekt i framställningen av Thunberg. Ett tydligt exempel som återspeglar tillskrivningarnas betydelse sker under tredje tidsperioden när massmedia tillskriver Thunberg ett kausalsamband då hon beskrivs ha mätbar konkret inflytande på två politiska valresultat i Europa 2019. Tillskrivningen av kausalsambandet innebär att massmedia skapar en berättelse där de mängder av faktorer som kan tänkas ha påverkat ett valresultat bortses ifrån. Istället beskrivs Thunbergs ageranden som förklaring till valresultaten. I enlighet med Gabriels (2011) beskrivning av kausalsamband konstrueras därmed en berättelse som går från multikausalitet till simpel kausalitet, då förklaringen till valresultaten endast tillskrivs Thunberg. Detta får stora konsekvenser på hur massmedia konstruerar karismatiskt ledarskap i stort då Thunberg framställs vara inflytelserik med en påverkan på en nivå som kan tänkas vara svår att konstatera med antalet potentiella förklaringar till valresultatet i beaktning.

Det får oss att resonera kring om framställningen av Thunberg hade varit annorlunda utan massmedias konstruktion av tillskrivningar såsom kausalsamband. Användandet av dessa sker troligtvis av massmedia för att skapa mening för läsaren, samtidigt som det belyser massmedias roll i konstruktionen av ledarskap. Att massmedia förklarar skeenden och dess effekter som beskrivits ovan skulle också kunna tänkas ha inverkan på människors uppfattningar om karismatiskt ledarskap på så vis att komplexitet bortses ifrån. Med vår studie som utgångspunkt hade en annan intressant aspekt varit om massmedia hade använt tillskrivningen av kausalsamband på motsatt vis genom att konstruera en berättelse som istället går från simpel kausalitet till multikausalitet. Det innebär enligt Gabriel (2011) att ett skeende som troligtvis har en förklaring

istället framställs bero på flera orsaker. Exempelvis hade massmedia kunnat måla upp en bild av att Thunbergs ökade följarrantal på instagram berodde på flertalet olika faktorer istället för hennes egna ageranden. I så fall hade konstruktionen troligtvis framställt henne som mindre karismatisk än vad som görs nu, genom att hennes inflytande och påverkan då tonats ned. Detta förtydligar än mer att användandet av Gabriels (2011) poetiska troper får stor betydelse för massmedias konstruktion av karismatiskt ledarskap.

En annan poetisk trop som får stor inverkan på konstruktionen av karismatiskt ledarskap är Gabriels (2011) tillskrivning av hyllning. Redan under första tidsperioden tillskriver massmedia Thunberg en hyllning genom att barn och ungdomars ökade klimatengagemang och skolstrejkar anses vara hennes förtjänst. Intressant är att massmedia utifrån hennes skolstrejk tillskriver en hyllning, en tillskrivning som kanske rentav var avgörande för den positiva uppmärksamhet och framgång som hon fått. Framförallt eftersom hyllningen tillskrivs ett agerande som vanligtvis inte ses som en god aktion, tvärtom, skolk är något som generellt ogillas då det strider mot skolplikten. Även om en kritiker uttalade sig om att Thunberg borde gå i skolan. Genom tillskrivningen av hyllningen konstrueras dock en bild av att hon gör moraliskt rätt, och det var den bilden som reproducerades. Det får oss att fundera över vilken inverkan en annorlunda tillskrivning hade fått på den fortsatta framställningen av Thunberg i massmedia och konstruktionen av henne som en karismatisk ledare. Om Thunberg istället tillskrivits skuld för att hon fått barn att skolstrejka, då det är skolk, hade det kunnat skapa en framställning av hennes agerande som moralisk felaktigt. Potentiellt hade spridningen av en sådan omvänd tillskrivning gjort att den dominerande framställningen i massmedia av henne istället hade varit negativ och därmed eventuellt satt stopp för hennes inflytande och framgång, och med det konstruktionen av henne som karismatisk ledare. Om så va fallet, undrar vi om människor runt om i världen idag hade känt till vem Greta Thunberg är, eller om vi svenskar 16 månader efter hennes första skolstrejk ens hade kommit ihåg henne? Vi kan i alla fall konstatera att en annan framställning av Thunberg hade konstruerats. Denna diskussion visar än en gång på poetiska tropers betydelse för hur karismatiskt ledarskap konstrueras i massmedia.

5.3 Massmedias konstruktion av karismatiskt ledarskap i en större kontext

Med hänsyn till att vi har kunnat belysa att massmedias framställning av Greta Thunberg med tiden passar perfekt in i modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap blir det intressant att resonera kring en djupare innebörd av detta. Som tidigare belysts kan konstateras att massmedia har en stor påverkan på människors uppfattningar, varpå det blir intressant att resonera kring vad våra resultat kan innebära i en större kontext. Vår analys belyser att Thunberg inledningsvis endast gav få inslag för karismatiskt ledarskap i massmedia för att sedan framställas som en fullt ut karismatisk ledare enligt modellen för Klassiskt karismatiskt ledarskap. Detta antyder att en person med nästintill inga karismatiska drag, 14 månader senare kan framställas som en karismatisk ledare av massmedia. Innebär detta då att massmedia kan konstruera vem som helst till en karismatisk ledare? Då nästintill inga kännetecken för karismatiskt ledarskap inledningsvis tycks vara nödvändiga för att senare framställas som en karismatisk ledare. Sammantaget bidrar insikterna från vårt resultat gällande massmedias konstruktion till vidare reflektion, då det i alla fall kan konstatera att en person inte måste inneha medfödda drag för att framställas som en karismatisk ledare.

Våra resultat får oss också att vidare undra om det kan påverka människors uppfattningar om karismatiskt ledarskap i stort? Som beskrivet ovan visar vår analys att en person inledningsvis kan framställas som ett tystlåtet barn för att ett år senare framställas som en karismatisk ledare. Detta får oss att fundera över om det i längden riskerar att minska karismatiska ledares inflytande till följd av att karismatiskt ledarskap uppfattas enklare att uppnå genom massmedias konstruktion. Det kan tänkas att något som blir lättare att uppnå inte ses som särskilt prestigefyllt, och därmed gör att karismatiska ledare inte ses som lika trovärdiga vilket kan tänkas påverka deras inflytande. Eller motsatt, kommer denna studie generera att fler personer ser större möjligheter till att själva uppfattas som karismatiska ledare?

Avslutningsvis vill vi ta utgångspunkt i den mörkare sidan av karismatiskt ledarskap. Thunbergs kritiker fokuserar på att konstruera en framställning av att Greta Thunberg sprider ångest och skräck, när andra menar på att hennes inflytande gör gott. Dessutom när Thunberg i stort framställs förändra världen och kallas för frälsare, undermineras hon av världsledare som utmålar henne till

pessimist och demoraliserande för ungdomar vilket kan tolkas anspela på att hon är ett hot. Konstruktionen av kritiken mot Thunberg implicerar liknande poänger som forskningen av den mörka sidan av karismatiskt ledarskap gör. Dessa forskare menar att faran med karismatiska ledare är att de utövar sin maktposition på ett destruktivt vis och skapar inflytande på följare som inte nödvändigtvis är fördelaktigt för dem (Yukl & Gardner, 2020). Med antagandet att Greta Thunberg påverkar människors uppfattningar, ställer vi oss frågan; vad skulle det innebära om det vore så att hon har en dold negativ agenda? Finns det då något viktigt i det kritikerna säger, inte att hon skapar skräck i den bemärkelse som skildras i deras framställning, men att vi borde känna skräck och panik för att massmedia konstruerat en karismatisk ledare som anses ha så pass mycket inflytande och med det påverkan.

Gällande klimatförändringarna skulle konstruktionen av karismatiskt ledarskap antas kunna bidra till att svenskar riskera att lyssna på Greta Thunberg snarare än på forskning samt slutar att tänka själva. För som tidigare studier av den mörkare sidan av karismatiskt ledarskap antyder, finns det risk för att följare slutar tänka kritiskt och ifrågasätta sin ledare vid ett effektivt karismatiskt ledarskap (Campbell et al., 2011). Det faktum att massmedia är en stor aktör i den sociala konstruktionen av karismatiskt ledarskap kan potentiellt få negativa konsekvenser. Med massmedias påverkan och stora spridning i åtanke, skulle det kunna betyda att de negativa konsekvenserna av karismatiskt ledarskap ökar. Det faktum att massmedia kan konstruera en karismatisk ledare över tid och förse denne med inflytande och påverkan, vilket i sig kan innebära negativa påföljder för följarna, anser vi är viktigt att diskutera. Detta då en sådan diskussion potentiellt skulle kunna hindra att framtida karismatiska ledare med en negativ dold agenda konstrueras genom massmedia, och därmed bespara följare och världen att bli drabbade av dennes negativa handlingar eller okunskap.

6. Slutsats

I denna studie har karismatiskt ledarskap studerats utifrån ett socialkonstruktionistiskt synsätt, där ett informationsgap har identifierats. En social aktör som har stark inverkan på människors uppfattningar om ledarskap är massmedia, eftersom de kan styra framställningen av ett skeende. Bristen på forskning kring hur massmedia konstruerar karismatiskt ledarskap utgjorde grunden för studiens syfte och frågeställning. Vi har genomfört en diskursanalys med fördjupning i Gabriels (2011) poetiska troper för att undersöka hur massmedia konstruerar Greta Thunberg, utnämnd till världens mest inflytelserika person, till en karismatisk ledare. För att undersöka vår frågeställning utkristalliserades en modell för karismatiskt ledarskap, som sammanställdes efter noggrann genomgång av existerande litteratur. Genom att studien undersöker hur karismatiskt ledarskap konstrueras i massmedia vill vi mena att detta ökar förståelsen för karismatiskt ledarskap, då ytterst få liknande studier har gjorts tidigare.

Med stöd i vår modell *Klassiskt karismatiskt ledarskap* och analysmetodik har vi funnit att svensk massmedia över tid framställer Greta Thunberg som en karismatisk ledare. Våra empiriska resultat illustrerar konstruktionen som en process efter en given tidslinje, där tydliga skillnader tidsperioderna emellan har synliggjorts. Studiens resultat påvisar att Thunberg konstrueras till en karismatisk ledare över tid genom förändrade framställningar om vem hon är, vad hon gör och vad hon åstadkommer, där användandet av poetiska troper, associeringar och upprepningar spelar en viktig roll för framställningarna.

Under den första tidsperioden ges några inslag av karismatiskt ledarskap, då Thunberg framställs börja influera följare, vara lite annorlunda samt beskrivs inneha moraliska värderingar. Däremot anses framställningen i massmedia under den första tidsperioden totalt sett inte anspela på ett karismatiskt ledarskap då hon framställs som en stillsam och tystlåten flicka. Under nästkommande tidsperiod framställs några inslag av unika karaktärsdrag då hon beskrivs som beslutsam och övertygande, vilket också indikerar för aningen större självförtroende. Samtidigt ges många indikationer för att hon influerar följare då hundratusentals människor beskrivs skolstrejka till följd av henne. I likhet med tidigare beskrivs hon också ha principfasta moraliska värderingar i massmedias konstruktion. Det gör att hon framställs som mer karismatisk än i den första

tidsperioden. I den sista tidsperioden uppfylls samtliga dimensioner av vår modell i massmedias framställning, vilket understryker att konstruktionen sker över tid. Thunberg framställs ha unika egenskaper såsom intensitet och mod, då dessa beskrivs medföra ett ökat inflytande. Hennes inflytande framställs nå nya höjder då hon influerar mätbara politiska val. Thunberg beskrivs också som en världsledare och supermänniska vilket vidare indikerar för karismatiskt ledarskap enligt vår modell. Framställningen i massmedia skildrar även ironiskt nog att kritikerna underbygger Thunberg till en karismatisk ledare.

Även om massmedia omskriver och framställer Thunberg som en ledare i sista perioden så beskrivs hon aldrig ordagrant för en karismatisk ledare i deras texter. Vårt resultat visar dock att hon uppfyller alla dimensioner för karismatiskt ledarskap enligt vår modell Klassiskt karismatiskt ledarskap. Således kan vår studie bidra till människors uppfattning om karismatiskt ledarskap, genom att öka kännedomen om vad som kan utgöra karismatiskt ledarskap. Dessutom kan tänkas att en potentiell följd av vår studie är att karismatiskt ledarskap uppfattas som enklare att uppnå av människor i stort, eftersom vi visat att det sker över tid samt inte kräver medfödda karismatiska drag.

Förslag på vidare forskning

Under genomförandet av vår studie har ett antal förslag på vidare forskning identifierats. Med tanke på att få studier är gjorda gällande konstruktionen av karismatiskt ledarskap i massmedia hade det varit intressant att undersöka andra studieobjekt för att kunna urskilja skillnader och likheter med denna studies resultat. Vidare, hade det också varit intressant att utvidga urvalet genom att inkludera andra massmediala källor i Sverige alternativt undersöka om en liknande konstruktion görs i massmedia utomlands. Detta för att fördjupa förståelsen än mer kring hur karismatiskt ledarskap konstrueras i massmedia. Dessutom kan tänkas att en annan analysmetod med förslagsvis en heltäckande narrativanalys hade fördjupat förståelsen än mer genom nya infallsvinklar. Till sist hade en annan social aktör än massmedia som också har stor påverkan på människors uppfattningar kunnat studeras, för att istället bredda förståelsen för karismatiskt ledarskap. Förslagsvis hade en sådan aktör kunnat vara sociala medier, med tanke på dess snabba framväxt under de senaste åren.

7. Referenslista

- Ahrne, G & Svensson P, (2015). Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt, i Ahrne, G & Svensson P, (red), *Handbok i kvalitativa metoder*, uppl. 2:2 , Stockholm: Liber AB, s. 17-31
- Antonakis, J., Fenley, M & Liechti, S. (2011) Can Charisma Be Taught? Tests of Two Interventions, *Academy of Management Learning & Education*, 10(3), s. 374–396
- Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). Transformational leadership, 2:e uppl., Mahwah, N. J: L. Erlbaum Associates
- Barker, R. A. (2002). On the nature of leadership, Lanham, MD: University Press of America
- Beyer, J. M. (1999a). Taming and promoting charisma to change organizations, *The Leadership Quarterly*, vol. 10, nr. 2, s. 307–330
- Boréus, K. (2015) Diskursanalys, i Ahrne, G & Svensson, P (red), *Handbok kvalitativa metoder*, uppl 2:2, Stockholm: Liber AB, s. 176-190
- Boréus, K. (2015). Texter i vardag och samhälle, i Ahrne, G. & Svensson, P. (red), *Handbok kvalitativa metoder*, uppl. 2:2, Stockholm: Liber AB, s.157-175
- Boréus, K & Bergström, G (red.). 2018. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. uppl.4 [omarbetade och aktualiserade]. Lund: Studentlitteratur AB
- Bryman, A. och Bell, E. (2017). Företagsekonomiska forskningsmetoder, uppl. 3, Johanneshov: MTM
- Bryman, A. (1992). Charisma and Leadership in organizations, London: Sage

Campbell, W. K., Hoffman, B. J., Campbell, S. M., & Gaia, M. (2011). Narcissism in organizational contexts, *Human Resource Management Review*, vol. 21, nr. 4, s. 268–284

Carson, C. (1987). Martin Luther King, Jr: Charismatic Leadership in a Mass Struggle, *The Journal of American History*, vol. 74, nr. 2, s. 448-454

Conger, J. A. (1989). The charismatic leader: Behind the mystique of exceptional leadership, San Francisco, CA: Jossey-Bass

Conger, J. A. and Kanungo, R. N. (1987). Toward a Behavioral Theory of Charismatic Leadership in Organizational Settings, *The Academy of Management Review*, vol. 12, nr. 4, s. 637–647

Couldry, N. (2006) *Listening Beyond the Echoes: Media, Ethics, and Agency in an Uncertain World*. Boulder, CO: Paradigm Publishers

Duck, J. M., Hogg, M. A. & Terry, D. J. (1999). Social Identity and Perceptions of Media Persuasion: Are We Always Less Influenced Than Others?, *Journal of Applied Social Psychology*, vol. 29, no. 9, s. 1879-1899

Fairhurst, G. T. (2009). Considering context in discursive leadership research, *Human Relations*, vol. 62, no. 11, s. 1607-1633

Fairhurst, G. T. & Grant, D. (2010). The Social Construction of Leadership: A Sailing Guide, *Management Communication Quarterly*, vol. 24, no. 2, s. 171–210

Fiol, C., Harris, D., & House, R. (1999). Charismatic leadership: Strategies for effecting social change, *Leadership Quarterly*, vol. 10, no. 3, s. 449

Gabriel, Y. (2011). *Storytelling in Organization: Facts, Fictions, and Fantasies*, [e-bok] Oxford: Oxford University Press. Tillgänglig online: LUSEM Universitetsbibliotekets webbsida <https://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780198290957.001.0001/acprof-9780198290957> [Hämtad 11 december]

Grijalva, E., Harms, P. D., Newman, D. A., Gaddis, B. H., & Fraley, R. (2015). Narcissism and Leadership: A Meta-Analytic Review of Linear and Nonlinear Relationships, *Personnel Psychology*, vol. 68, nr.1, s. 1-47

Grint, K. (2005). Problems, problems, problems: The social construction of “leadership”, *Human Relations*, vol. 58, nr. 11, s. 1467-1494

Hogg, M. A. (2001). A social identity theory of Leadership, *Personality and Social Psychology Review*, vol. 5, nr. 3, s. 184-200

House, R. J. (1976). A 1976 theory of charismatic leadership, i J. G. Hunt & L. L. Larson (red), *Leadership: The Cutting edge*, Carbondale, IL: Southern Illinois University Press

House, R. J., Spangler, W. D., & Woycke, J. (1991). Personality and charisma in the U.S. presidency: a psychological theory of leader effectiveness, *Administrative Science Quarterly*, vol. 36, no. 3, s. 364–395

House, R. J., Wright, N. S., & Aditya, R. N. (1997). Cross-culturalresearch on organizational leadership: A critical analysis and a proposed theory, i P. C. Earley & M. Erez (red), *Newperspectives on international industrial/organizational psychology*. San Francisco: The New Lexington Press, s. 535– 625

Ito, A. & Bligh, M. C. (2016) Feeling Vulnerable? Disclosure of Vulnerability in the Charismatic Leadership Relationship, *Journal of Leadership Studies*, 10(3), s. 66–70.

Iszatt-White, M. & Saunders, C. (2017). *Leadership*, Oxford: Oxford University Press

Kantar Sifo (2019). Räckviddsrapport Orvesto Konsument 2019:2 [pdf] Tillgänglig:
https://www.kantarsifo.se/sites/default/files/reports/documents/rackviddsrapport_orvesto_konsument_2019_2.pdf [Hämtad 20 november 2019]

Larsson, R. (2006). Politiska ideologier i vår tid. 6, Lund: Studentlitteratur

Larsson, S. & Rönmark, L. (1996). The concept of charismatic leadership, *International Journal of Public Sector Management*, vol. 9, nr. 7, s. 32-44

Meindl, J. R. (1995). The romance of leadership as a follower-centric theory: A social constructionist approach, *The Leadership Quarterly*, vol. 6, nr. 3, s. 329-341

Nationalencyklopedin (u.å.). Greta Thunberg. Tillgänglig online:
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/greta-thunberg> [Hämtad 11 januari 2020]

Ots, M. (2009). Efficient Servants of Pluralism or Marginalized Media Policy Tools? The Case of Swedish Press Subsidies, *Journal of Communication Inquiry*, vol. 33, nr. 4, s. 376-392

Pastor, J. C., Mayo, M. & Shamir, B. (2007). Adding Fuel to Fire: The Impact of Followers Arousal on Ratings of Charisma', *Journal of Applied Psychology*, vol. 92, nr. 6, s. 1584–1596

Retriever mediearkivet (u.å.). Nordens största mediearkiv. Tillgänglig online:
<https://www.retriever.se/product/mediearkivet/> [Hämtad 8 november 2019]

Shamir, B., House, R. J., & Arthur, M. B. (1993). The Motivational Effects of Charismatic Leadership: A Self-Concept Based Theory, *Organization Science*, vol. 4, nr. 4, s. 577-594

Shamir B, Pillai, R., Bligh, M. C., & Uhl-Bien, M. (2007). Follower-Centered Perspectives on Leadership, A tribute to the memory of James Meindl. Charlotte, NC: Information Age Building.

Smirch, L., & Morgan, G. (1982). Leadership: The management of meaning, *The journal of applied behavioral science*, vol. 18, nr. 3, s. 257-273

Svensson, P. (2019). *Diskursanalys*, Lund: Studentlitteratur

Uhl-Bien, M. (2006). Relational leadership theory: Exploring the social processes of leadership and organizing. *The Leadership Quarterly*, vol. 17, no. 6, s. 654-676

Weber, M. (1947). I A. M. Henderson, & T. Parsons (red), *The theory of social and economic organizations*, New York: Free Press

Yukl, G & Gardner, W, L, III. (2020). *Leadership in Organizations*, uppl. 9, Harlow, England: Pearson Education

Källor empiri och analys

Adler, P. (2019). Känslostyrd retorik kräver eftertanke, *Svenska Dagbladet*, 24 oktober. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/kanslostyrd-retorik-kraver-effertanke> [Hämtad 2 december 2019]

Adolfsson, V., Mellin, L., Andersson, A., & Cantwell, O. (2018) Nyhetslistan, *Aftonbladet*, 26 augusti, s. 27. Tillgänglig från: Retriever Mediearkivet [Hämtad 20 November 2019]

Aftonbladet. (2019). Fortsatt prisregn över Greta Thunberg, *Aftonbladet*, 31 mars (uppdaterad 1 april). Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/svenskahjaltar/a/XgMpAE/fortsatt-prisregn-over-greta-thunberg> [Hämtad: 2019-12-27]

Ahlström, K. (2019). Greta Thunberg på Times lista över världens mest inflytelserika personer, *Dagens nyheter*, 18 April. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/kultur-noje/greta-thunberg-pa-times-lista-over-varldens-mest-inflytelserika-personer/> [Hämtad 28 November 2019]

Altstadt, A. (2019). Gretahajpen är skogstokig, *Aftonbladet*, 16 maj. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/kultur/a/kIdBGA/gretahajpen-ar-skogstokig> [Hämtad 26 november 2019]

Andrée, B. (2018). Ernmans dotter skolkar för miljön - hyllas av Schwarzenegger, *Aftonbladet*, 10 september. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/a/0EyvR2/ernmans-dotter-skolkar-for-miljon-hyllas-av-schwarzenegger> [Hämtad: 2019-12-06]

Axelsson, J (2019). Europas rikaste man om Greta Thunberg: ”Demoraliserande för ungdomar”, *Dagens Industri*, 25 september. Tillgänglig online: <https://www.di.se/nyheter/europas-rikaste-man-om-greta-thunberg-demoraliserande-for-ungdomar/> [Hämtad: 2020-01-09]

Bergh, J., Rogvall, F., Mattsson, S. (2019). Orden i FN: ”Ni har stulit min barndom”, *Expressen*, 23 september. Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/nyheter/klimat/dags-for-klimatoppmotet-upp-till-bevis-for-varldens-lander-1/> [Hämtad: 2020-01-09]

Berisha, E. (2019). Greta Thunberg utsedd till en av världens mest inflytelserika personer, *Aftonbladet*, 18 april. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/svenskahjaltar/a/xPIMLI/greta-thunberg-utsedd-till-en-av-varldens-mest-inflytelserika-personer> [Hämtad: 2019-12-16]

Boisen, F. (2019). Låt eleverna klimatstrejka – det är viktigare än sju glosor, *Aftonbladet*, 15 mars. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/gPgjL0/lat-eleverna-klimatstrejka--det-ar-viktigare-an-sju-glosor> [Hämtad: 2019-12-16]

Bolling, A. (2019). Greta Thunberg får ännu en internationell hedersutmärkelse, *Dagens Nyheter*, 7 juni. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/greta-thunberg-far-annu-en-internationell-hedersutmarskelse/> [Hämtad 28 november 2019]

Croneman, J. (2019). Greta visar stort mod och pekar inte finger åt någon, *Dagens Nyheter*, 17 augusti. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/kultur-noje/johan-croneman-greta-visar-stort-mod-och-pekar-inte-finger-an-nagon/> [Hämtad 30 november 2019]

Dagens Nyheter. (2019). Franska politiker protesterar mot Greta Thunbergs besök, *Dagens Nyheter*, 21 juli (uppdaterad 22 juli). Tillgänglig online: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/greta-thunberg-prisad-i-frankrike> [Hämtad 24 november 2019]

Dagens Nyheter. (2019). Putin kritiserar Greta Thunbergs budskap, *Dagens Nyheter*, 2 oktober (uppdaterad 5 oktober). Tillgänglig online: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/putin-kritiserar-greta-thunberg/> [Hämtad 26 november 2019]

Dawod, N. (2019). Greta Thunberg utsedd till årets person, *Aftonbladet*, 11 december. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/3JKrlv/greta-thunberg-utsedd-till-arets-person> [Hämtad 18 december 2019]

Derblom Jobe, M. (2018). Greta, 15, sittstrejkar för klimatet: ”Vår tids ödesfråga”, *SVT Nyheter*, 21 augusti (Uppdaterad 10 september). Tillgänglig online: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/greta-thunberg-15-klimatfragan-ar-var-tids-odesfraga> [Hämtad 10 januari 2020]

Eriksson, C. (2019). Greta Thunberg om sin väg ur depressionen, *Expressen*, 12 mars. Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/nyheter/klimat/greta-thunberg-om-sin-vag-ur-depressionen/> [Hämtad 11 december 2020]

Ericson, P. (2018). Högermännen försöker tysta Greta Thunberg, *Aftonbladet*, 12 november. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/ledare/a/Xw06zg/hogermannen-forsoker-tysta-greta-thunberg> [Hämtad 28 november 2019]

Falkirk, J. (2019). Expert: Greta står för den progressiva Sverige bilden, *Svenska Dagbladet*, 30 augusti. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/expert-greta-star-for-den-progressiva-sverige-bilden> [Hämtad 28 november 2019]

Gustafsson, N. (2019). Här hyllar brittiska prins Harry svenska Greta Thunberg, *Aftonbladet*, 18 november. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/BRegn7/har-hyllar-brittiska-prins-harry-svenska-greta-thunberg> [Hämtad 27 november 2019]

Hagberg, S. (2019). Obama hyllar Thunberg: ”Modig och hängiven”, *Svenska Dagbladet*, 22 april. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/obama-hyllar-thunberg-modig-och-hangiven> [Hämtad 23 november 2019]

Hakselius, J. (2018). Att skjuta barn framför sig – ett sätt att få slut på debatten, *Expressen*, 17 november. Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/kronikor/johan-hakelius/att-skjuta-barn-framfor-sig-ett-satt-att-fa-slut-pa-debatten/> [Hämtad 26 november 2019]

Hartelius, A. (2019). Leonardo DiCaprio efter mötet med Greta Thunberg ”Greta Thunberg har blivit vår tids ledare”, *Aftonbladet*, 1 november. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/a/nalmRo/leonardo-dicaprio-efter-motet-med-greta-thunberg> [Hämtad 2 december 2019]

Jansson, M. (2019). Greta Thunbergs vapen: Brutal ärlighet, *Svenska Dagbladet*, 7 april. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/greta-thunbergs-vapen-brutal-arlighet> [Hämtad 25 november 2019]

Johansson, S, A. (2019). Hycklarna älskar när klimatfrågan blir symbolisk, *Aftonbladet*, 4 maj. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/kultur/a/9vBJw5/hycklarna-alskar-nar-klimatfragan-blir-symbolisk> [Hämtad 16 december 2019]

Kejerhag, J. (2019). Greta Thunberg utsedd till årets person av tidskriften Time, *SVT Nyheter*, 11 december. Tillgänglig online: <https://www.svt.se/nyheter/greta-thunberg-ar-arets-person> [Hämtad 30 november 2019]

Kramsjö, B. (2019). Greta-effekten: Detta har hänt, *Svenska Dagbladet*, 16 juni. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/greta-effekten-detta-har-hant> [Hämtad 30 november 2019]

Kronqvist, P. (2019). Att tjata om Greta är klimatdebatt för lata, *Expressen*, 23 april. Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/ledare/patrik-kronqvist/att-tjata-om-greta-ar-klimatdebatt-for-lata/> [Hämtad 16 december 2019]

Kuronen, A. (2019). Tysk biskop jämför Greta Thunberg med Jesus, *Dagens Nyheter*, 13 april. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/tysk-biskop-jamfor-greta-thunberg-med-jesus/> [Hämtad 21 november 2019]

Larsson, M. (2019). Flera världsledare börjar tröttna på Greta, *Expressen*, 2 oktober (uppdaterad 3 oktober). Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/kronikorer/mats-larsson/flera-varldsledare-borjar-trottna-pa-greta/> [Hämtad 27 december 2019]

Lindstedt, M. (2019). Hans Blix hyllning till Greta: ”Trump ska stå i skamvrån”, *Aftonbladet*, 28 september. Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/nyheter/klimat/hans-blix-hyllning-till-greta-trump-ska-sta-skamvran/> [Hämtad 2 december 2019]

Lund, L. (2019). ”Greta-effekten” i Österrike: De gröna i regeringsförhandlingar, *Dagens Nyheter*, 11 november. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/greta-effekten-i-osterrike-de-grona-i-regeringsforhandlingar/> [Hämtad 1 december 2019]

Lund Michaelsen, A. (2019). Greta Thunberg lyfter klimatet i danska valet, *Dagens Industri*, 25 maj. Tillgänglig online: <https://www.di.se/nyheter/greta-thunberg-lyfter-klimatet-i-danska-valet/> [Hämtad 1 december 2019]

Magnå, J. (2019). Obama hyllar Thunberg: ”En av vår planets största förkämpar”, *Aftonbladet*, 17 september. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/vQXw9j/obama-hyllar-thunberg-en-av-var-planets-storsta-forkampar> [Hämtad 2 december 2019]

Magnå, J. (2019). SD-toppens attack på Greta och klimatet: ”Stor klimatbluff”, *Aftonbladet*, 19 oktober. Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/MRJrrm/sd-toppens-attack-pa-greta-och-klimatet-stor-klimatbluff> [Hämtad 27 november 2019]

Nevéus, I., & Loewe, P. (2019) Så blev kaptenen en global ikon – och ett hatobjekt, *Dagens Nyheter*, 9 juli (uppdaterad 11 juli). Tillgänglig online: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/sa-blev-kaptenen-en-global-ikon-och-ett-hatobjekt/> [Hämtad 2 december 2019]

Roos, M. (2018). Så blev Greta, 15, flickan som hela världen pratar om, *Expressen*, 19 september. Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/nyheter/sa-blev-greta-15-flickan-som-hela-varlden-pratar-om-/> [Hämtad 24 november 2019]

Savina, D. (2019). Fenomenet Greta Thunberg: Från ensam skolstrejkare till följarskara på miljoner, *Svt Nyheter*, 15 mars. Tillgänglig online: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/tusentals-manifestationer-fredsprisnominering-och-uppmarksammade-tal-sa> [Hämtad 27 november 2019]

Schulman, A. (2019). Greta revolution angriper också lögnen, *Expressen*, 5 oktober. Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/kronikor/alex-schulman/gretas-revolution-angriper-ocksalognen/> [Hämtad 27 november 2019]

Sjögren, J. (2019). Feltänk om klimatet - skam föder rädsla, *Svenska Dagbladet*, 20 november. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/feltank-om-klimatet--skam-och-angest-foder-radsla> [Hämtad 27 november 2019]

Svenska Dagbladet. (2018). 15-åring skolstrejkar för klimatet, *Svenska Dagbladet*, 22 augusti. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/15-arig-skolstrejkar-for-klimatet>[Hämtad 23 november 2019]

Svenska Dagbladet. (2018). Världens politiska ledare uppträder som barn, *Svenska Dagbladet*, 3 december. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/nu-invigs-klimatmotet-i-polen> [Hämtad 29 november 2019]

Svensson, O. (2019). M-toppen: Klimatkris är bara ett modeord för alarmister, *Aftonbladet*, 1 juli (uppdaterad 2 juli). Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/1ArLWe/m-toppen-klimatkris-ar-bara-ett-modeord-for-alarmister> [Hämtad 27 november 2019]

Svensson, P. (2019) Med Pippi Långstrump för klimatet, *Dagens Nyheter*, 15 mars. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/ledare/med-pippi-langstrump-for-klimatet/> [Hämtad 2 december 2019]

SVT Nyheter. (2019). Aktivisten Greta Thunberg årets medieraket, SVT Nyheter, 24 december. Tillgänglig online: <https://www.svt.se/nyheter/snabbkollen/aktivisten-greta-thunberg-arets-medieraket> [Hämtad 29 november 2019]

Sörbring, K. (2019). De är Gretas rådgivare: ”Hon har en helt annan blick i dag”, *Expressen*, 7 oktober (uppdaterad 12 oktober). Tillgänglig online: <https://www.expressen.se/nyheter/klimat/de-ar-gretas-radgivare-hon-har-en-helt-annan-blick-i-dag/> [Hämtad 27 november 2019]

Thurfjell, G. (2018). Arnold Schwarzenegger bjuder in Greta Thunberg till klimatmöte, *Dagens Nyheter*, 9 september. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/kultur-noje/arnold-schwarzenegger-bjuder-in-greta-thunberg-till-klimatmote/> [Hämtad 21 november 2019]

Ullgren, M. (2018). Malin Ullgren: Man får aldrig acceptera att barn blir offer ..., *Dagens Nyheter*, 13 november, s.7. Tillgänglig via: Retriever Mediearkivet [Hämtad 21 november 2019]

Urisman Otto, A. (2018). Greta Thunberg: Jag har träffat politiker som börjat gråta, *Dagens Nyheter*, 30 november (uppdaterad 28 januari 2019). Tillgänglig online: <https://www.dn.se/nyheter/sverige/greta-thunberg-jag-har-traffat-politiker-som-borjat-grata/> [Hämtad 26 november 2019]

Urisman Otto, A. (2019). Om jag inte skolstrejkat hade jag kunnat få A i alla ämnen, *Dagens Nyheter*, 16 juni, s. 6-11. Tillgänglig via: Retriever Mediearkivet [Hämtad 26 november 2019]

Von Hall, G. (2019). Greta-generation skapar grön våg i alplandet, *Svenska Dagbladet*, 19 oktober. Tillgänglig online: <https://www.svd.se/greta-generation-skapar-gron-vag-i-alplandet-sar-panik> [Hämtad 23 november 2019]

Wigen, M (2018) Greta, 15, skolkar - för miljöns skull, *Aftonbladet*, 21 augusti, s. 17. Tillgänglig från: Retriever Mediearkivet [Hämtad 20 November 2019]

Wigen, M. (2019). Här är prinsessans hyllning till Greta Thunberg, *Aftonbladet*, 29 januari (uppdaterad 19 februari). Tillgänglig online: <https://www.aftonbladet.se/svenskahjaltar/a/5VX8jb/har-ar-prinsessans-hyllning-till-greta-thunberg> [Hämtad 27 november 2019]

Wolodarski, P. (2019) Idiotti att förminska Greta och Hédi, *Dagens Nyheter*, 17 mars. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/ledare/peter-wolodarski-idiotti-att-forminska-greta-och-hedi/> [Hämtad 2 december 2019]

Wolodarski, P. (2019) “Greta ska tydligen läsa läxan, inte träffa påven”, *Dagens Nyheter*, 28 april. Tillgänglig online: <https://www.dn.se/ledare/peter-wolodarski-greta-ska-tydligen-gora-laxan-inte-traffa-paven/?forceScript=1&variantType=ADBLOCKER> [Hämtad 23 november 2019]